

Ingyenmelléklet: „A szüret“ című füzet.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Ó-utca 10. szám.

Telefonszám: Automata 242—49.

LAPVEZÉR:

MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:

SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:

Egész évre 8 P., Félévre 4 P.

Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 40. szám.

Vasárnap, szeptember 30.

Schandl Károly dr. beszámolója Devecserben.

Schandl Károly dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselőt, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatóját Devecser nagyközség diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevél átadása szeptember hó 16-án, vasárnap délelőtt ment végbe Devecserben. Schandl Károly dr.-t az Egységspárt buzonegy tagja kísérte le Devecserre, többek között *Erődy-Harrach Béla, Éry Márton, Greskovics József, Gubicza Ferenc, Héjj Imre, Káger József, Krudy Ferenc, Kálnán István, Kuna P. András, Marschall Ferenc, Orffy Imre, Östör József, Pintér László, Platthy György, Rubinek István, Urbanics Kálmán, Szabó Zoltán, Sokorópátkai Szabó István, Dukay Takách Géza, Tóth Pál* és *Temesváry Imre* képviselők.

A fellobogózott és virággal diszitett vasutállomáson a különböző küldöttségek, leventecsapatok élén *Körmendy Ékes La-*

jos főispán, Horváth Lajos alispán és *Belák Endre* főszolgabíró fogadták Devecser új diszpolgárát. A község háza előtt tartották meg a gyűlést. A képviselőtestület nevében *Szabó Ferenc* községi főjegyző méltatta Schandl Károly dr. érdemeit. A művésziesen kiállított diszpolgári oklevél átadása után *Schandl Károly* meleg szavakban köszönte meg Devecser bizalmát és ragaszkodását, majd nagyobb beszédet mondott az időszerű politikai és gazdasági kérdésekről.

Schandl Károly dr. beszéde.

— A magyar gazdasági élet talpraállításának munkáját csak a *trianoni határok módosítása után fejezhetjük be*. Aki igazságos akar lenni, annak el kell ismernie, hogy nyolc év óta nagyot változott az ország gazdasági hely-

Schandl Károly dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselő, az OKH alelnök-vezérigazgatója átveszi diszpolgári oklevelét Devecserben.

zete s ez a nagy haladás Bethlen István gróf kormányzatához fűződik. Ha nem jön a szárazság, a magyar föld az idén olyan frontátörést végez a szomszéd országok elzárkózó politikáján, hogy egész Európa felfigyel rá. De így sem maradhat el a jobb jövő. *A magyar föld átlagtermése tiz év alatt majdnem megkétszereződött. Tiz éve százerek voltak munka nélkül, ma huszezer a munkanélküliek száma, de egy se lesz, ha nagyobb tőkével és erősebb lendülettel folytatjuk a mezőgazdasági termelésnek azt a fejlesztését, — a versenytermelést — melyet egy éve aránylag csekély ötmillióval indított meg a földmivvelésügyi kormányzat.* Az ideai gabonatermés megmutatta, hogy a pár száz vagon nemesített-vetőmag és a hatezer vagonnál több műtrágya, melyhez a kisgazdatársadalom csak szórványosan juthatott hozzá, jobban gyümölcsözött az országnak, mint bármely más beruházás. Az új gazdasági miniszter nem a földmivvelésügyi miniszter tárcáját csorbitja, hanem — meg vagyunk győződve — támogatja abban, hogy *mire kétszer-háromszor aratunk, minden magyar gazda hozzájusson nemesített vetőmaghoz, műtrágyához és győzelmes harcra legyen a magyar föld versenytermelésének.*

— Budapest székesfőváros fordított politikát követel, mikor külföldről akar behozni élelmiszereket vámmentesen. Mikor a magyar termelő bajban van a szárazság miatt, *a magyar főváros is ütni akar rajta, hogy nem tőle vásárol, hanem az amerikaiaktól vámmentesen.* Mit szólna a főváros hozzá, ha a falvak meg a fővárosi gyáripari cikkek helyett *amerikai portékát akarnának vásárolni vámmentesen?* Nem a hazai mezőgazdaság mellőzésével lehet a drágulást megakadályozni, hanem annak támogatásával. Ma falusi termelő nem árusíthat a pesti piacokon. *Engedjék a piacokra a termelőket, egyszerre olcsóbb lesz minden.*

— Nincs szükség külföldi burgonyára, de még amerikai zsirra sem. Ha a gazdák olcsó hitelt kapnak eleség beszerzésére, lesz elég hazai zsir is a piacon. *A hitelből a gazdákat semmi esetre sem célszerű kizárni, mert az ipari hízalók hitelezése a kérdést nem oldja meg.* A téli és tavaszi tejhiányt is meg lehet előzni, ha a malmok indokolatlan spekulációját a korpával meg fogja a kormány időben akadályozni.

— Az államtól nem szabad a kiadások fokozását követelni, mert akkor hiába várjuk az adóztatás mérséklését. A termelésre fordított kiadások — akár a mezőgazdaságról, akár az iparról van szó — bőven visszatérülnek, de a többi kiadásoknál arányosítást kell behozni.

— A közigazgatásnak a nemzeti és népies haladás szellemében való reformját örömmel üdvözöljük. Ideje, hogy a községi háztartások csődjét már a törvényhozás orvosolja. De ezzel kapcsolatban kell kiemelnem itt a Somló alján, hogy *kétszáz ezer szőlőtermelő család követeli már évek óta a borfogyasztási adó eltörlését s ezt a követelést bortermelésünk megmentése érdekében valóra kell váltani.*

— Nem látom sötétnek a gazdasági jövőt, ha pillanatnyilag súlyosbodott is a helyzet. A földreform folytán földhöz jutott kisemberek parcelláik kifizetésére kétszáz millió pengő olcsó kölcsönt kapnak. Ezzel s a vasuti kölcsönrel együtt közel *négyszáz millió pengő új pénz jön be az országba egy éven belül.* A gazdasági fellendülés előfeltétele adva van. De vigyázni kell, hogy minden hitel a termelésre fordíttassék. A mezőgazdaság a drága hitellel nem tud dolgozni. Megtörtént minden előkészület arra, hogy az ország *egymilliárdnyi falusi gazdája egy hatalmas szervezetben tömörüljön, mely a saját erejére támaszkodva teremti meg az olcsóbb hitelt.* Véget vetünk a „mindent az államtól“ várásnak, hogy az állam se legyen kénytelen többet követelni tőlünk.

— A törvényhozás gondoskodott az ipari munkások agkori biztosításáról. De elhatározta, hogy egy éven belül a mezőgazdasági napszámosok öregségi nyugdíjsegélyéről is gondoskodik. Ezzel sok nyugateurópai államot előzünk meg a szociális politikában. Sokat beszélnek elégedetlenségről. Hát mi sem vagyunk megelégedve a helyzettel, míg a trianoni revíziót s utána az igazi békevilág visszaállítását el nem érjük.

— A trianoni revízió az a cél, mely egyesíti az egész magyar parlamentet. Sajnos, még nincs itt az alkalom, hogy indítványt tegyünk a Népszövetségnek, de az idő nekünk segít. A párisi békeegyezmény papiroson marad, míg az igazságtalanságokat nem orvosolják. Hiába tart félmillió katonát fegyverben a kisantant a mi huszonöt ezer honvédünkkel szemben, a *revízió utban van* s arra törekszünk, hogy parlamentben és az országban mindig jobban közeledjünk s összefogjunk, hogy *minél előbb sor kerüljön a magyar határok igazságos kiigazítására.*

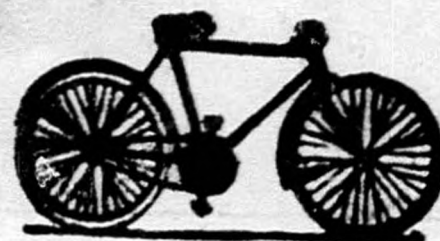
A többi szónok.

Schandl Károly rendkívül nagy hatást keltő beszéde után Marschall Ferenc dr. országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatója mondott beszédet. Szerinte a nemzet életébe új politikai hangot kell belevinni: nem párt- és nem fináncpolitikát, hanem a *kenyér politikáját*, amelynek minden egyéb politikát alá kell rendelni. A drágaság kérdésével kapcsolatban megállapította, hogy ha az ideai buza-termés *százötven millió pengő értékűtől szembeállítja a nagy takarmányhiány következtében beállott négyszázötven millió pengő értékvesztéssel*, úgy sajnálattal kell megállapítani, hogy a *magyar mezőgazdaság ideai mérlege ismét veszteséggel zárul.*

Temesváry Imre az utóbbi négy esztendőben tapasztalt gazdasági konszolidációról beszélt, majd rámutatott arra, hogy szükséges a kereskedelmi mérleg egyensúlyának helyreállítása és a *luxuscikkek behozatalának korlátozása.*

Sokorópátkai Szabó István beszédében hangsúlyozta, hogy a kisgazdák soha nem akartak ebben az országban kizárólagos uralmat, csupán megfelelő részt a politikai és gazdasági élet vezetéséből.

Ezután társaság volt, melyen Örfly Imre, Greskovics János, Rubinek István, Héjj Imre, Szabó Zoltán és Kálmán István üdvözölték Schandl Károly politikai elvhűségét, erős nemzeti érzését, valamint a kisemberek sorsával való együttérzését.

A MÁV. és a csendőrség hiv. szállítója

Világhírű The Whitworth kerékpárok kisrészeletre, varrógépek, gyermekkocsik gyári árában. Speciális javítóműhely. Kerékpár alkatrészek: friss külsők P 6.80-tól, belsők P 2.10-től, lánc P 3.60, pedál P 3.20-tól stb. Képes árjegyzék 800 képpel ingyen.

Láng Imre műszerész-mester, Budapest, VI. Teréz körút 3. szám. (saroküzlet).

“TETRA”

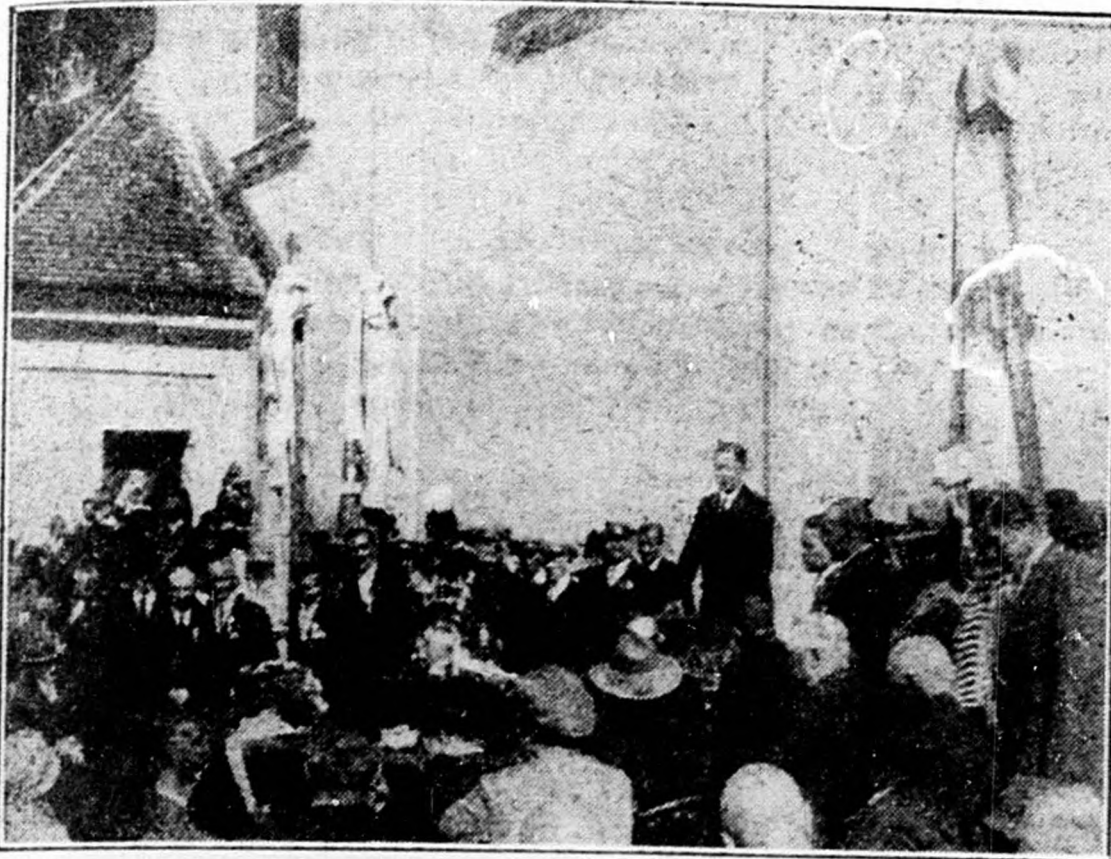
HYGIENIKUS PELENKA és CSECSEMŐKELENGYE

Az egyetlen, újszülött felnevelésére
alkalmas fehérnemű.

Kifünő felszívóképességű
Könnyen mosható
Gyorsan szárad
Nagyon tartós

Valódi csak a fenti védjeggyel.

Kapható minden fehérneműüzletben.

Schandl Károly dr. beszámolóbeszédet mond Devecserben.

Ingyen facsemete, hitel és segély a fásítás előmozdítására.

A földmivelésügyi miniszter az Alföldön telepítendő erdők és gazdasági fásítások létesítését, valamint a kopár és vízmosásos területek beerdősítését gyorsabb ütemben szándékozik megvalósítani és ezért az erdősítésre és fásításra kötelezett, vagy az azokat önként teljesítő birtokosokat a legmesszebbmenő állami támogatásban részesíti.

A miniszter alföldi erdők telepítésére; fasorok, szélfogópászták és facsoportok létesítésére; valamint az ország bármely részén levő kopár és vízmosásos területek beerdősítéséhez szükséges csemetéket és suhángokat az államerdészeti csemetekertben kiszedve teljesen díjmentesen bocsátja a birtokosok rendelkezésére. Méltánylást érdemlő esetekben, az államerdészeti csemetekertektől távolabb eső birtokosok, valamint rossz anyagi viszonyok között lévő és fuvarerővel nem rendelkező kis- és törpebirtokosok, nemkülönben a szegény birtokosság tulajdonában vagy birtokában levő területek beerdősítéséhez és fásításához szükséges csemetéknek és suhángoknak nemcsak a termelési és kiszedési költségeit engedi el, hanem azokat megfelelően csomagolva díjmentesen abba a községbe is elszállítja, amelynek határában azok elültetnek.

Feltétlenül kiköti azonban a miniszter, hogy a birtokosok az igényelt és kiutalt csemetéket és suhángokat a kellő időben átvegyék, tényleg elültessék, az ültetéseket gondozzák és azokat a károsításoktól megvédjék.

A Magyar Alföldet magában foglaló törvényhatóságokban a miniszter nagyobb gazdasági fásításokat, hosszú és széles szélfogópásztákat létesítő és kiterjedt erdőt telepítő birtokosoknak — amennyiben az illetékes m. kir. erdőigazgatóság által igazoltan rá vannak utalva és kérik — a rendelkezésre álló hitel keretén belül az ingyencsemetéken kívül katasztrális holdanként 50 pengőig terjedő kamatmentes állami kölcsönt nyújt.

A főbb feltételek, amelyek mellett a földmivelésügyi miniszter erdősítési kölcsönt engedélyez, a következők:

1. A kölcsön kamatmentes és tartama husz év. 2. A kölcsön törlesztése az egész terület beerdősítését követő év október hó 1-én kezdődik, minden év október hó 1-én esedékes és ettől az időtől számított husz év alatt évi egyenlő részletekben fizetendő vissza. 3. Az engedélyezett kölcsön annyi 50 pengőig terjedő részletösszegben fog kiutaltatni, mint ahány katasztrális hold terület beerdősítésére a birtokos évente vállalkozik, illetve amennyit az illetékes m. kir. erdőigazgatóság véleménye szerint előreláthatólag teljesíteni képes. 4. A kölcsönösszeget a „Kötelező nyilatkozat”-ban foglaltak terhe alatt kizárólag a megjelölt terület beerdősítési költségeire szabad fordítani. 5. A kérdéses terület beerdősítésére vonatkozó és az illetékes m. kir. erdőhivatal által a birtokossal egyetértőleg összeállított tervet csatolni kell a kérvényhez. 6. A kölcsön iránti kérvényeket a m. kir. erdőhivatal utján a területileg illetékes m. kir. erdőigazgatóságokhoz kell benyújtani, ahol a további felvilágosítást is megadják.

A kopár és vízmosásos területek mielőbbi beerdősítését és megkötését a rendelkezésre álló hitelhez mérten szintén messze-
menő állami támogatásban részesíti a miniszter. Az ingyencsemetéken és a csemeték esetleges szállítási költségein kívül rendkívüli állami pénzsegélyben részesíti elsősorban azokat az illetékes m. kir. erdőigazgatóságok által igazolt szegény anyagi körülmények között levő birtokosokat, akik a kopár-fásítási és vízmosásos-kötési munkálatokat a kopárjavítási tervben előírt időnél rövidebb idő alatt teljesítik, illetve akik az évenként előírt területeknél nagyobb terület beerdősítésére vagy megkötésére vállalkoznak. A segélyt szóban vagy írásban a területileg illetékes m. kir. erdőhivataltól kell kérni. A pénzsegélyeket a m. kir. erdőigazgatóságok utján a munkálatok ellenőrzésével és vezetésével megbízott államrendészeti szakközegek kezéhez utalják ki, akik a segélyt a teljesített munka arányában fizetik ki.

Értekezlet a szövetkezeti üzletrészjegyzés fokozása ügyében.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet tőkegyűjtő propagandamozgalmának első megyei értekezlete szeptember hó 22-én, szombaton délelőtt ünnepélyes keretek között folyt le Pestmegye székházában. Az értekezleten Ráday Gedeon gróf nyug. belügyminiszter elnökölt és azon megjelent Rauscher Aurél osztálytanácsos, a pénzügyminiszter, Grabovszky Miklós miniszteri tanácsos a földmivelésügyi miniszter képviselőjében, Balogh Elemér felsőházi tag, a „Hangya” vezérigazgatója, Meskó Pál, a „Hangya” ügyvezető igazgatója, Marschall Ferenc országgyűlési képviselő, Bajthay Mihály, a Faluszövetség ügyvezető igazgatója és még sokan mások.

Az elnöki megnyitó után Schandl Károly dr., az OKH elnök vezérigazgatója, nagy beszédben ismertette a propaganda-akció célját és jelentőségét. A nagy mezőgazdasági világversenyben, — mondotta — amely mindenütt jobbat, többet és olcsóbbat igyekszik termelni, a magyar gazdatársadalomnak is meg kell állania a helyét. Ennek első feltétele, hogy nyugodt és olcsó hitel álljon a gazdaközönség rendelkezésére.

— Legfőbb törekvésem, — mondotta ezután — hogy leszáltsam a hitelkamatot, mert tíz százalékon felüli kamat mellett a gazdatársadalom nem tud boldogulni.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Preszly Elemér főispán hívta fel az értekezlet figyelmét a szövetkezeti tőkegyűjtés fontosságára. Utána F. Szabó Géza és Kálmán István országgyűlési képviselők szólottak, majd az értekezlet egyhangulag elfogadta Kakovai János kanonok határozati javaslatát, amely szerint a gazdatársadalom a gazdasági önsegély alapjára helyezkedve, önerejéből teremti elő azokat a tőkéket, amelyek boldogulásához szükségesek. Felhívja ezért a megye területén lakó összes nagy- és középbirtokosokat, hogy saját jól felfogott érdekében a hitelszövetkezetet üzletrészek jegyzése és betétek elhelyezése által teljes erővel támogassa.

A

Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

A mezőgazdaság helyzete.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara legutóbbi jelentése szerint majdnem mindenütt takarmányhiány van. Kevés a szálastakarmány s már augusztusban megkezdődött a föletetése, az erőtakarmányok ára pedig aránytalanul magas. Az állatállomány áttelelése nincs biztosítva. Mindezek természetszerű következtetése, hogy nélkülözhető és sovány állataiktól mindenki szabadulni akar. Ilyen állatokból, tehát úgy tinókból, mint sovány sertésekből, igen nagy a kínálat, rendkívül nyomott árak mellett. A kisgazdák szokott arányu téli sertéshizlalására nem lehet számítani. Általában a hizlalás mindenütt visszaeséssel fenyeget, ámbár a hizott állatok ára a vidéki piacokon emelkedést mutat. Emelkedvén a tejárak, még leginkább jó, fejős tehének iránt mutatnak érdeklődést a lefejtő gazdaságok. Az aránytalanul magas korpaárak letörését, melaszt, olajpogácsát s egyáltalán takarmányokat sürgetnek mindenütt.

A kevésbé mélyenszántó kisgazdaságokban sokkal károsabban érvényesült a szárazság, mint a gépszántással dolgozó, vagy erősebb igaerővel rendelkező nagy gazdaságokban. A traktorok terjedésének ebből a szempontból igen előnyös hatása észlelhető, ami különben a szárazság folytán nehéz szántású földek ősziek alá való megművelésénél is mutatkozik.

A sovány állatok igen nyomott ára mellett a gabonaneműek értékesítése is kedvezőtlen. El vannak ársztva terményekkel a kisebb-nagyobb vidéki piacok s kereslet — a takarmányneműket kivéve — alig mutatkozik. Az előre lekötött, vagy eladott termények elszámolása körül sok a panasz. Ennek ellenére megkezdődött a csöves tengerinek előre való eladása. A gypjuból még sok az eladatlan, a sörárpa iránt nincs kereslet.

A pénz drágaságáról még mindig sok a panasz. Vidéken átlagban 12 százalék a kölcsönkamat, de fölmegey sok helyen 14 százalékgig is. Régi adósságból kevés a visszafizetés.

A föld ára, ellenére a nehéz viszonyoknak, nem mutat esést. Legnagyobb, kat. holdanként 2000 pengőig is, az Alföld egyes részein s legkisebb 800—1200 pengő a Dunántulon. A haszonbérék ellenben csökkennek.

Mivel a kedvező körülmények között tehát rövid idő alatt befejeződött a gabonaneműek betakarítása és cséplése, aránylag korán megszűnt a nyári munkaalkalom s a mezőgazdasági munkásság nincs mindenütt foglalkoztatva. A munkabérek, nevezetesen a napszámok között még mindig nagy az ingadozás. Augusztus folyamán 2.5—4.5 pengő között ingadozott a férfi-napszám.

A baromfitenyésztés sürgető kérdései a magyaróvári kongresszuson.

Csonka-Magyarország baromfitenyésztői a mezőgazdasági, ipari és kulturális kiállítással kapcsolatban országos kongresszusra gyűltek össze szeptember hó 16-án, Magyaróváron. A kongresszust a Dunántuli Baromfitenyésztők Egyesülete hívta össze és Sattler János dr. Magyaróvár polgármestere nyitotta meg a tanácskozást. Utána Nagy Sándor, a Faluszövetség igazgatója mondott beszédet, majd pedig Széchenyi István, a Dunántuli Baromfitenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója, válaszolt a kongresszus összehívásának célját és kifejtette, hogy a külföldi államok óriási méretű baromfitenyésztésével szemben Csonka-Magyarország csak akkor tudja felvenni a versenyt, ha rátér az egységes termelési módra.

Az értekezlet első előadója Schneider János dr., a magyar Rhode-klub üdvözlését tolmácsolta, majd ismertette a három legveszedelmesebb baromfibelegséget, a náthát, a himlőt és a diftériát. E három betegség közötti különbséget nem nehéz megállapítani. A nátha ugyanis a csőr és orrüreg hártályait megtámadja ugyan, magát a szövetet azonban nem roncsolja szét. Ha a szövet maga is gennyesedik, akkor feltétlenül diftériával állunk szemben. A nátha ellen legegyszerűbb védekezési mód a gőzölés, melyet úgy hajtunk végre, hogy az ól ablakait gondosan bezárjuk, az ólba állított veder vízbe néhány csepp terpen-

tint öntünk, azután izzó vasdarabot mártunk belé. A diftériát oltóanyagokkal lehet megelőzni és gyógyítani. A himlő és diftéria kórokozója közös. Ha csak a bőrfelületet támadja meg, úgy himlő a neve, míg ha a nyálkahártyát is beteggé teszi, úgy diftériának hívjuk. Ennél a két betegségnél feltétlenül el kell különíteni a beteg baromfit a többiektől, mert legujabb megállapítás szerint legyek és légyesipések is terjesztik a járványt.

Ezután lovag Holczinger József az egy típusra való áttérést sürgette értekezésében. A magyar tenyésztésnek az a hibája, hogy nem tud olyan minőségű tömegárut termelni, amely a külföldivel szemben felveheti a versenyt. Nálunk óriásméretű a tenyésztés, amit az is mutat, hogy legutóbbi évben 82 millió pengő értékű baromfit szállítottunk külföldre. El kellene azonban rendelni, hogy más kakast nem tarthatnak a tenyésztők, csak jóvérű és jófajta kakast, a jércéből is csak a nagyokat szabad meghagyni, mert így nyolc-tíz nemzedék után sokkal jobb átlag áll elő. Kanadában (Észak-Amerika) például már törzskönyvezik a tyukokat, országos tojóversenyek megtartása után törzskönyvbe azonban csak az a tyuk kerül, amely legalább kétszáz darab 57 grammos tojást adott évente. Előadása végén határozati javaslatot nyújtott be arról, hogy nyissanak állami törzskönyvet a fajbaromfi számára és rendeljék el az országos állami tojóversenyek tartását.

Fekete Gyula dr. szerint odáig kellene a tenyésztést fejleszteni, hogy a gazdák pusztán tojásfeleslegük eladása útján is megfelelő jövedelemhez jussanak.

Predmerszky Rezső előadásában utalt arra, hogy át kellene képeztetni a gazdasági akadémiát végzett gazdatiszteket baromfitelepfelügyelőkké és vezetőkké. A magyar tenyésztők közül igen sokan nem rendelkeznek ugyanis azzal a szakértelemmel, melyet ez a munka megkíván. Kamatmentes kölcsönt kellene juttatni a magyar tanítóknak azzal a kötelezettséggel, hogy keltetőgépeket vásároljanak és kisebb baromfitelepeket létesítsenek.

Pákozdy László hódmezővásárhelyi kiküldött nem tartja helyesnek, ha külföldről ideszármazott fajbaromfiakkal kísérleteznek. Szerinte ezek a divatos tyukok egyes helyeken már egészen lerontották a magyar tenyésztést. Egyetlen utat lát a baromfiátlag feljavítására, ez a magyar parlagi tyuk felnevelése. Teljesen más tenyésztési módszert kell ugyanis követni a városokban, mint a tanyákon. Tanyákon ősztől tavaszig, mikor az utak járhatatlanok, el sem lehet képzelni más tyukfajtát, mint a parlagi tyukot.

Csaplár Aladár azt szeretné, ha a baromfitenyésztést bevezetnék minden olyan iskolába, melyhez internátus van, elsősorban a tanítóképzőkbe, azután a laktanyákba, melyek nagy része még sajnos, üresen áll.

Széchenyi István felszólalásában bejelentette, hogy a mosonmegyei Feketeerdő községben minden kakast kiirtottak, csak a földművelésügyi miniszter által juttatott fajkakasok maradtak meg. Ha ezt a példát az ország különböző vidékein követnék, néhány év múlva sokkal jobb átlagot lehetne elérni úgy husban, mint tojásban.

A kongresszus utolsó előadója, Kornstein Béla dr., a baromfiértékesítés megszervezéséről beszélt. Statisztikai adatokat sorolt fel, melyek azt bizonyítják, hogy baromfikivitelünk állandóan emelkedik. Beszédében sürgette a szövetkezeti exporttelepek létesítését, melyek azonkívül, hogy megvásárolják az árut, a tenyésztőknek utólag részt juttatnának a haszonból is a beszolgáltatások arányában. Határozati javaslatot nyújtott be arra vonatkozóan, hogy a földművelésügyi minisztérium, a kereskedelemügyi minisztérium, az iparkamarák és exportházak képviselőinek bevonásával értekezletet hívjon össze és vegye tárgyalás alá a baromfiexporttal kapcsolatos kérdéseket. Állítson fel a földművelésügyi miniszter exporttelepeket, hasson oda, hogy a tojást kizárólag tiszta állapotban exportálják, mert akkor tíz százalékkal magasabb árat lehet elérni.

Gombos Lajos állattenyésztési főfelügyelő a földművelésügyi minisztérium és az Országos Baromfitenyésztői Tanács megbízottja, bejelentette, hogy a minisztérium a tojásértékesítés és a baromfiexport előmozdítása érdekében a múltban is mindent megtett, most azonban újabb nagyobb szabású tervet dolgoznak ki és megismerendő intézkedéseket hoznak úgy a kivitel, mint a tenyésztés felkarolására.

Futószőnyeg Maradékvásár
PAPLAN- ÉS SZŐNYEGÜZLET, RÁKÓCZI-UT 66. SZ.

Már heti öt pengős részletekben vásárolhat varrógépet és kerékpárt.

Kérjen árjegyzéket.

ALBRECHT TESTVÉREK, kerékpárgyártók,
varrógép, kerékpár és sportcikk nagykereskedése. Budapest, VIII., Német-
utca 32. Rákóczi-tér sarok. Telefon: József 360-94. Nagy javítóműhely.

Tejfeldolgozó telepet kap Csurgó.

A csurgói járás községeiben hatalmas érdeklődés mellett bontotta ki zászlaját a Faluszövetség az elmúlt napokban. A kerület országgyűlési képviselőjének, Éhn Kálmánnak társaságában, Szekeres László dr., a Faluszövetség titkára, bejárták a járás nagyobb részét, hogy ott a gazdaközönseget egyrészt a Faluszövetség táborába tömörítsék, másrészt pedig megszervezzék a tejtermelés és értékesítés központjait. Gyékényes, Berzence, Somogyudvarhely, Iharosberény, Csurgó, Porrogszentkirály, Nagymarton, Bükkösd községekben mindenütt a legnagyobb megértéssel karolta fel a gazdaközönség a Faluszövetség és a tejszövetkezet megalakítását.

Az egyes községekben Éhn Kálmán dr. egészségügyi főtanácsos a szervezkedés fontosságáról és szükségességéről beszélt, hangsúlyozva azt, hogy a falu népe csak önmagában bízhat és önmagának kell megteremteni a saját érdekeit szolgáló intézményeket. Szekeres László dr. a gabonatermelés fokozásáról és az állattenyésztés jövedelmezőségéről beszélt, kiemelve, hogy a kalászosok termeléséről a magyar gazdaközönségnek is át kell térnie a jobban jövedelmező állat- és belterjes gazdálkodásra. Jakab László dr. a tejértékesítés lehetőségeiről továbbá az állatok törzskönyvezéséről, a tejtermékek feldolgozásáról és a külföldi piacok megszervezéséről szólt.

A járás tizenhárom községében mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel elhatározta a gazdaközönség, hogy községeiben megalakítja a Faluszövetség fiókját és a tejszövetkezetet. Berzencén, Csurgón, Gyékényesen és Iharosberényben a népházak megépítését határozták el, olyan nagy lelkesedéssel, hogy Iharosberény közönsege azonnal felajánlotta a kulturház építéséhez szükséges anyagot és munkaerőt. A járás községei továbbá elhatározták, hogy Éhn Kálmán dr. országgyűlési képviselő segítségével és a kormány támogatásával fel fogják állítani a csurgói tejfeldolgozó üzemet, amelynek életébe bekapcsolódnak a járás összes községei. Ez a tejtelep körülbelül 6000—7000 liter tej értékesítését és feldolgozását szolgálná. Természetes, hogy ez nagyban éreztetni fogja hatását a gazdák anyagi helyzetén is.

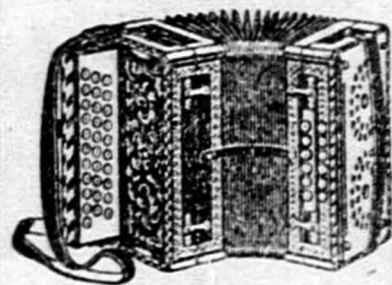
A nagyszerű gazdaszervezkedés előkészítő munkáját Éhn Kálmán dr. képviselő vezetésével Apaczeller Károly alsóki, Fóti Zoltán gyékényesi, Meres Aladár berzencei főjegyzők végezték, akiket munkájukban Nagy László plébános, Takács József, Sós György, Vágó István, Kribanek kisgazdák, továbbá Káldi Gyula ref. lelkész és Skribanek József tanító támogatták. A kiküldötteket mindenütt a kerület képviselőjével egyetemben a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogadta a csurgói járás gazdaközönsege.

Albrecht királyi herceg megnyitja a Faluszövetség magyaróvári kiállítását.

POMPÁS HANGSZEREK

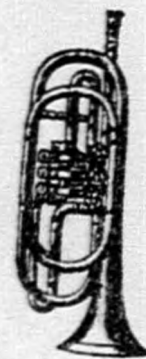
Közvetlenül Európa legnagyobb szétküldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedűk . . . már P 7.90-től
Harmonikák . . . már P 7.80-tól
Citerák . . . már P 11.80-tól
Klarinétok . . . már P 14.95-től
Mandolinok . . . már P 15.20-tól
Gramofonok . . . már P 29.50-től

60 oldalas új diszfőárjegyzékünk ingyen!

MEINEL és HEROLD

HANGSZER-,

BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19. sz.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Kállay Tibor és Kray Tibor báró kudarc.

Az Egységespártból kilépett két képviselő: Kállay Tibor és Kray István báró alaposan csalódott abban a reményében, hogy választóik helyesléssel veszik tudomásul kilépésüket. Kállay Tibort Nagykanizsán választóközönsege a leghüvösebben fogadta és csupán néhány ellenzéki és szociáldemokrata polgár fogadkozott, hogy az új választás esetén is kitart mellette. Kray István bárónak pedig választói nyílt levelet irtak, melyben a zalaegerszegi választók a legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomásul Kray István indokolatlan és szerencsétlen lépését. A levél ezzel a sokatmondó kijelentéssel végződik:

„Mi rendületlenül ragaszkodunk továbbra is a kormányelnök ur politikájához és személyéhez, tehát az lesz a helyénvaló, ha Méltóságod hozzánk alkalmazkodik!”

Képviselői értekezlet Balatonfüreden.

Az elmúlt héten az egységespárti képviselők nagyobb csoportja Balatonfüredre utazott, hogy megvitassák a közigazgatási reformot. A tanácskozáson résztvett a belügyminiszter is. A miniszter kijelentette, hogy azért gyűltek össze ezen a csendes fürdőtelepen, hogy távol a főváros zajától, nyugodtan megbeszélhessék a közigazgatási reformnak a kérdéseit. A javaslatnak ugyanis vannak olyan pontjai, amelyek beható vitát igényelnek és melyeket tüzetesen meg kell beszélni. A megbeszéléseket különben bizalmas jellegűnek nyilvánították, úgy, hogy magáról a tárgyalásról semmi sem szivárgott ki.

Harminc millió pengő hitelt ad a kormány.

Szeptember hó 21-én, pénteken, a kormány tagjai Vass József helyettes miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, melyen elsősorban a gyümölcskivitel céljaira megszavazott hitel kérdését tárgyalták. Mayer János földmivelésügyi miniszter felhatalmazást kért ugyanis arra vonatkozóan, hogy a már megszavazott egymillió pengős hiteltől kétszázötvenezer pengőt a piaci kisárusok rendelkezésére bocsáthasson. A minisztertanács a felhatalmazást megadta. Ezután a hiteltelenség kérdése került sor és a minisztertanács úgy döntött, hogy öt százalékos kamatozás mellett tizenkét millió pengőt ad oly módon, hogy ebből kétmillió pengőt a kisgazdák részére juttat, tízmillió pengőt pedig szétosztat kölcsönképpen a hiteltel állattenyésztők és állattenyésztési érdekeltségek között. A hitel szétosztását különböző altruista intézetek, elsősorban az Országos Központi Hitelszövetkezet, továbbá a Kisbirtokosok Intézete és az Altruista Bank fogja intézni. A minisztertanács elvben kimondta, hogy a hiteltel hiteltel elsősorban a takarmányinséges vidékek részére juttat. Miután az altruista intézetek kezelési költség fejében csak

Schandl Károly dr. beszédet mond a Faluszövetség magyaróvári kiállításának megnyitásán.

egy százalék megtérítést kapnak, a további négy százalék kamatösszeget, *négyszázezer pengőt a minisztertanács a bankok rendelkezésére bocsátja, azon célból, hogy további tízmillió pengő hitelt folyósítsanak öt százalék mellett és az átengedett négyszázezer pengőt fordítsák a kamatkülönbség megtérítésére.* Eszerint tehát összesen *huszonkétmillió pengő áll a hízalás rendelkezésére.* Tekintettel azonban arra, hogy ez az összeg egy év alatt kétszer forgatható meg, tulajdonképpen *harmincmillió hitelt juttatja hozzá a kormány az állathízalással foglalkozó gazdákat és érdekeltségeket.* Ennek az óriási összegnek az egész állattenyésztés szempontjából rendkívül nagy jelentősége lesz.

„Én az élet minisztere akarok lenni!”

Bud János gazdasági miniszter az elmúlt héten *Békéscsabán* résztvett *Beliczey Gézá*nak, a gazdasági egyesület elnökének ünneplésén. Az ünnepi vacsorán a miniszter felköszöntőjében többek közt a következőket mondotta:

— Bármennyire kis nép vagyunk is, bármennyire megcsontítottak is vagyunk, nem a mi sorsunkról van ma már szó, hanem Európa sorsáról. Kell, hogy felébredjen Európa lelkiismerete és meglássa, hogy melyik az az irány, amelyben haladni kell. Nekünk természetesen erősebb küzdelem jutott osztályrészül, *de nem járnak helyes utakon azok, akik kétségbeesnek, türelmetlenkednek.*

— *Én az élet minisztere akarok lenni.* Ott akarok élni a gazdasági társadalomban, kivétel nélkül annak minden ágában. Meg akarom hallgatni a bajaikat, látni akarom a lehetőségeket és meg akarom keresni a fejlődés és haladás eszközeit, mert csak ez adhat erőt és tekintélyt.

— A mezőgazdaság, a kereskedelem és az ipar egy egység. *A nagybirtokos sorsa a kisbirtokos sorsa is, mezőgazdaságot ipar nélkül, ipart mezőgazdaság nélkül és e kettőt kereskedelem nélkül nem lehet elképzelni.* A magyar nemzetnek nincs párja a munkabírásban, áldozatkészségben és hazafiságban. Én csak egyet mondok, amikor végzem szavaimat: *ezt az országot helyre akarom állítani, de akarjuk ezt mindannyian, mert ennek meg kell történni.*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Közvetlen tárgyalások indulnak meg a magyar-román agrárpörben.

Az elmúlt héten tárgyalták újból Genfben, a Népszövetség tanácsülésén a magyar kormány kérelmét az optánspernek ismételten való napirendre tűzésére vonatkozóan. *Prokope* elnök bejelentette, hogy a tanács hozzájárult a magyar kormány kívánságához s beterjesztette az ügyre vonatkozó okmányokat. Annak a reményének adott kifejezést, hogy — amint az okmányokból kiderül — *lehetőség van megegyezés létrehozására vonatkozóan a tárgyalások megkezdésének előzetes feltételei tekintetében.* Ezért határozati javaslatot terjesztett a tanács elé, mely szerint a tanács azt ajánlja, hogy *mindkét kormány tegye meg a szükséges lépéseket, hogy megbízottai összeüljenek és gyakorlati egyességgel oldják meg az ügyet.* Végül a tanács elhatározta, hogy az ügyet legközelebbi ülészakára halasztja el.

Apponyi Albert gróf a magyar kormány nevében elfogadta az elnök javaslatát a tárgyalás elhalasztására és az újabb közvetlen tárgyalások megindítására vonatkozóan. Hozzáfüzte azonban, hogy ezt abban a feltevésben teszi, hogy ezek a közvetlen tárgyalások nem húzódnak el a végtelenségig.

A magyar-román agrárperben beállott fordulat oka az, hogy a tanácsülés előtt a magyar és román megbízottak bizalmas értekezletet tartottak, amelyen egyesség jött létre a közvetlen tárgyalások felvételére. A közvetlen tárgyalások valószínűleg *Párisban* indulnak meg s ha nem sikerül a megegyezés, akkor az ügy a *Népszövetségi tanács legközelebbi ülésének napirendjére kerül.* Ez a tanácsülés decemberben, vagy januárban lesz.

A felvidéki magyarság panasza a Népszövetség előtt.

Ölvedi László dr. a felvidéki magyar kisebbség nevében levelet intézett a népszövetségi közgyűlés elnökéhez. A levélben felhívja a közgyűlés elnökének figyelmét arra, hogy *a felvidéki magyarságot akarata ellenére szakították el ezeréves hazájának törzsétől és csatolták a cseh államhoz.* A kisebbségi szerződés rendelkezései *Csehországban halott betűk értékével egyenlők.* A magyarság jogfosztottnak érzi magát úgy kulturális, mint gazdasági és közgazgatási téren. Rámutatott *Ölvedi* László arra is, hogy a cseh kormány egyetlen célja a magyar kisebbséget elnemzetleníteni és *beolvasztani.* Végül felhívja a figyelmet arra, hogy a cseh kormány a *rutén területek önkormányzatára vonatkozó szerződést sem teljesítette.* Mindezek alapján *Ölvedi* László a felvidéki magyarság nevében

Jó varrógépet

és

kerékpárokat

csakis

Pápai Manó cégnél

lehet kapni.

Budapest, VI., Andrássy-ut 29. sz.

Ügynökök felvételnek.

A „VASÁRNAP”
a falusi gazdák lapja!

hangsúlyozza, hogy a magyarság tiltakozik a ráerőszkolt méltatlan bánásmód ellen és elfogulatlan igazságot kér.

Oláh beismerés.

Az oláh nemzeti földmivességet lapja legutóbb a következőket írta:

„Mi, románok, a visszaélések tekintetében felülmúljuk a világ minden nemzetét. Románia joggal mondható a bűnözők paradicsomának. Mindennap fordulnak elő visszaélések. Maga a földbirtokreform csupa visszaélés. Az erkölcstelenség és gazemberség szokássá váltak“.

Társadalmi és pénzügyi bojkottot indítanak a horvátok a szerbek ellen.

A horvát földmivességet elnöke, Macsek képviselő, aki néhány nappal ezelőtt bejelentette, hogy a horvátok társadalmi bojkottot indítanak a szerbek ellen, zágrábi ujságírók előtt úgy nyilatkozott, hogy a társadalmi bojkotton kívül rövidesen megkezdődik a pénzügyi bojkott is. A horvátok nem fognak többé érintkezni társadalmilag a szerbekkel, nem fizetnek adót és minden pénzügyi kapcsolatot megszakítanak Szerbiával.

MEZŐGAZDASÁG

E heti ajándékfüzetünk.

A szüretelés helyes és gondos végrehajtása sok kártól, kellemetlenségtől és bosszúságtól kiméli meg a gazdát. Helyénvaló lesz tehát — most, a szüret küszöbén — néhány csendes órát reáshánni arra, hogy a jó és eredményes szüretelés eszközeit-módjait elsajátítsa a szőlősgazda. Ezt a mindenképpen hasznos célt szolgálja P ettenkoffer Sándornak, a kitűnő szak-férflunak

A szüret,

címmel megtartott magvas rádióelőadása. Az előadást, mely a helyes szüretelés összes tennivalóit felsorolja, füzetalakban mai számunkhoz mellékeljük.

Hogyan készíthetünk, rothadt, penészes szőlőből hibátlan bort?

Irta: S. Pálinkás Gyula.

Ugy látszik, hogy a szőlősgazdák balsorsa az idén még nem teljedett be egészen a rekkenő száraz nyárral, mert most még az esős ősz akarja betetőzni. Márpedig tudjuk jól, hogy a sok esőzés folytán a szőlőszemek megduzzadnak, felrepednek s ezen a nyitott felületen, sebhelyen azután nagyon könnyen megfertőzi, megtámadja a bogyót a szürkerothadás penésze, a botritisz. A szürkerothadás nemcsak azért ártalmas, mert a bogyó cukortartalmát csökkenti, hanem főként azért, mert a rothadt, penészes szőlőből készült bor barnatörésre hajlamos lesz, azonkívül kellemetlen mellékízt is kap.

Az ilyen hibában szenvedő borokat az jellemzi, hogy a hordóban szép tiszták, világos színűek és normális ízűek, de a lefejtés után vagy palackban tartva megbar-nulnak, megzavarosodnak és különös ízűekké válnak. Ugyanis a bajt az idézi elő, hogy a szürkerothadás penésze egy különleges anyagot, oxidáló euzimet termel a bogyóban s ennek az euzimnek olyan sajátsága van, hogy a levegővel érintkező borban barnatörést vált ki. Amíg a bor levegővel nem érintkezik, addig nincs különösebb baj, de mihelyest levegőhöz jut hozzá, pl. a lefejtéskor, szellőztetéskor, darabban való álláskor stb. azonnal működésbe lép

az oxidáló euzim. A meghámozott alma, burgonya, felszeletelt répa stb. is ilyenféle oxidáló euzim hatására barnul meg, mert a növényekben mindig van ilyen, a szőlőben is van, de ez sokkal kisebbfokú barnulást és törést idéz elő, mint a penész euzimje. Szerencsére nagyon könnyen lehet segíteni ezen a bajon, mert ha a fejtéskor erősebben megkénezzük a bort és lehetőleg zártan fejtünk, akkor az oxidáló euzimet a kénezés megsemmisíti és később a levegővel érintkező bor sem tör meg barnára. De amilyen könnyű megelőzni a barnatörést, éppen olyan nehéz azután rendbeszedni a bort, ha már megbarnult, megtörött.

Az előrelátó gazda azonban nem vár a megfelelő kezeléssel az első fejtésig, hanem mindjárt már a szüretkor így kezeli a mustot, vagyis a mustot kénezi meg, lenyálkázza, hogy ezáltal az oxidáló euzimet már eleve elpusztítsa. (A gazdaasszonyok is azért szokták a befőzéskor az őszibarackot megkénezeni, hogy a megbarnulását megakadályozzák).

Ha nem nagyon sok a rothadt szőlő, akkor nagyon tanácsos azt külön szüretelni vagy kiválogatni, nehogy az

A reggeli felkelés

szabja meg az ember egész napi munkájának az irányát. Aki jókedvűen, frissen ébred és testének megadja a kellő egészségápolást, az jó munkát fog végezni. Egy fél pohár vízbe csepegtetett egynegyed kanálnyi valódi

Diana sóborszesz

reggelenként kitűnő üdítő és fertőtlenítő szájvizet ad. Öblögesse ezzel száját és torkát s akkor sohasem lesz rossz szájíze, vagy kellemetlen szájszaga; megelőzi fogainak korai romlását és hatásosan védekezik a fertőző torokgyulladások ellen. A fogak tisztítására elegendő, ha fogkeféjét sóborszeszes vízbe mártja és a fogait ezzel bedörzsöli.

egész, a különben egészséges termést is megrontsa. Ha azonban olyan sok a rothadt rész, hogy nem érdemes kiválogatni, akkor általjában szüretelünk és az összes mustot megkénezzük, míg az előbbi esetben csakis a kiválogatott, rothadt szőlő mustját.

Sokan huzódoznak ettől a munkától, mert bizonyos mértékig kényelmetlen az u. n. *lenyálkázás*, vagyis, mikor a kénezett mustból a tisztáját lefejtik az üledékről. A régiak ugyanis azt hitték, hogy a rothadt, penészes üledék okozza a bajt, azonban az újabb vizsgálatok kiderítették, hogy a káros hatású anyag, az oxidáló euzim a mustban van feloldva, míg maga az üledék alig-alig ártalmas. Szóval nem kell *lenyálkázni*, azaz az üledékről lefejteni a mustot, hanem csak egyszerűen jól meg kell kénezeni és ülepi-tés, fejtés nélkül kierjeszteni. Így már azután megegyszerűsödik a dolog, mert a friss mustnak a megkénezése igazán nem nagy munka, csak az előljárójában megkénezett hordóba kell beleönteni a mustot, — megfelelő erjedésítés hagyása mellett.

A kisebb mértékben rothadt szőlő mustjánál csak mérsékelt kénezést alkalmazunk, nevezetesen transzport-hordóként 2 darab *közönséges, zsákszövetes kény* égetünk el, míg a nagyon rothadt szőlőnél 3 darabot. Ennél erősebben kénezeni felesleges, — mert az oxidáló euzim az ilyen adagtól biztosan elpusztul, migha ennél erősebben kénezzük, akkor a kierjedt boron érzik meg a kénezés. Vigyázzunk, hogy nem mindegy a kénselet minősége, — mert van zsákszövetes, papirosos és aszbesztes bélésű kénselet, azonkívül a mártástól függően is több-kevesebb kén lehet rajta. A zsákszövetbélésű kénselet darabja átlagosan 20 gr., vagyis fél kg. 25 szelet. Ha másmilyen a kénseletünk, akkor ennek megfelelően kell átszámítani. A 2 szelet kén = 40 gr., tehát 1 hl. mustra kb. 6—7 gr. kén jut.

Egy másik ok is van még hátra, amiért a gazdák nem szeretik kénezeni a mustot. Tapasztalták ugyanis, hogy a kénezett mustok lassan vagy tökéletlenül erjednek ki, ami természetesen is, hiszen a kénezéssel nemcsak a káros euzimet pusztítottuk el, hanem az erjesztést végző élesztőket is. A legegyszerűbb tehát, ha az elpusztított élesztőket friss, életerős élesztőkkel pótoljuk. Ilyenkor kétféleképpen járhatunk el.

1. A főszüret előtt 4—5 nappal előbb leszedünk 1—2 métermázsa egészséges szőlőt, kisajtoljuk és meleg helyen erjedni hagyjuk, hogy a főszüret idejében javaerjedésben legyen. Ezzel az anyaélesztővel oltjuk azután be a megkénezett mustot, 2—3 litert véve belőle minden hl. mustra. Ha nagyobb a termés, akkor már előljárójában több anyaélesztőt készítünk, illetve, ha több napon át tart, akkor a már beoltott és javában erjedő mustot egyszerűen használhatjuk a friss, kénezett must beoltására. Az így beoltott, kénezett mustok 5—6 nap alatt tökéletesen kierjednek.

2. Mivel nem mindegyik fajtájú élesztő türi jól a ké-

nezést, tanácsosabb u. n. *fajélesztőt* használni, mert ezek között van egynéhány, amelyik nagyon jól erjeszti a kénezett mustot is. Az ilyen fajélesztő kapható: *M. kir. Szőlő- és Borgazdasági Központi Kísérleti Állomás, Budapest, II., Hermann Ottó-ut 15.* (Azelőtt Debrői-ut volt). Egy adag 8 pengő, de ezzel akár 1000 hl. is kierjeszthető, ha kellően elszaporítjuk. Az élesztőt a szüret előtt 2—3 héttel előbb kell megrendelni, megjelölve, hogy kénezett mustra kell.

A kénezett és beoltott must teljesen jól és gyorsan kierjed, a barnatöréstől egyszersmindenkorra mentes lesz a bor, tehát nem érheti kellemetlen meglepetés a gazdát, míg másként az aranyárga, kristálytisza bora a fejtés után néhány napra vörhenyesbarna, zavaros, áporodott ízű lesz a szőlő rothadása folytán.

A takarmányhiány orvoslása.

A nagy szárazság miatt sarju-, valamint here-, lucerna-, baltacim- stb. szénánk nincs. Burgonya és répa is nagyon kevés. Állataink téli takarmányozása így igen nagy gondot okoz.

Elsősorban a máskor lenézett, de most becses takarmányszalmák (zabszalma, árpaszalma, kölesszalma) és polyvafélék (zabpolyva, buzapolyva) konzerválására kell nagy gondot fordítani. Lehetőleg tető alá kell vinni egész mennyiségüket vagy a kazal tetejét megrakni rozsszalmával, hogy a takarmányozásra alkalmas szalmafélekből semmi se rothadjon el.

Hasonlóképp igen nagy figyelmet érdemel a tengeriszár. Ezt se hagyjuk künn penészedni a földeken! Ha a kukorica letörése után a szárat azonnal levágjuk és gondosan megszáritjuk, olyan takarmányt kapunk, mely felér a gyenge széna tápértékével. Még szivesebben eszik állataink, ha a tengeriszárat a csövek letörése után azonnal répalevéllel vagy cukorgyári (kilugozott) répaszelettel keverve besavanyítjuk (bezsombolyázzuk).

Nagyon meg kell becsülni természetesen a cukorrépa-koronát (leveles fejet), mely frissen vagy bevermelve egyaránt jó takarmány.

Szőlővidékeken a fiatal szőlőhajtások és levelek szecs-kázva bevermelendők! Ugy a fattyuhajtások, mint a szüret után még zölden leszedett levelek jelentékeny takarmányértéket képviselnek.

Hogy a szalma- és polyvafélékből kellő mennyiséget, jó étvággal fogyasszanak állataink, ezidén nagy szerepe lesz állataink takarmányozása körül a cukorgyári melasz vizes oldatával való locsolásnak és a füllesztésnek.

Ha a cukorgyári melaszt nyolcszoros vízben feloldjuk és a szecs-kázott szalmára vagy pelyvára öntözzük, olyan takarmányt kapunk, melyet legigényesebb állataink is mohón fogyasztanak.

A szalmafélek ízének javítására alkalmas a füllesztés is. A füllesztés abban áll, hogy a szecs-kázott szalmaféleket vagy a polyvaféléket esetleg répaszelettel rétegezve, tiszta vízzel vagy sós, esetleg cukorszörpös (melasz-os) vízzel lelocsolva és letiporva 24—48 óráig ládában, hordóban állni hagyjuk. Itt erjedési folyamatok zajlanak le. Termékük változatos izanyagok, miért is a füllesztett takarmányt az állat jobb étvággal eszi és jobban megemésztí.

A szalma természetesen minden előkészítés dacára se adja azt a tápláló hatást, amit a széna. Hogy 1 kg. közepes rétiszéna táp-hatását fejős teheneknél és 4 éven aluli növendékeknél elérjük, 1 kg. tavaszi szalmához 15 deka olajpogácsát vagy 20 deka hüvelyes darát kell számítani. Egyéb állatoknál 15 deka gabonadara vagy 20 deka melasz számítandó 1 kg. szalmához.

Gyűjtsünk előfizetőket a „Vasárnap” számára.

Ha nagyobb és biztosabb termést akar,

rendeljen eredeti

hatvani nemesített búza- és rozsvetőmagot

Hatvani Növénynemesítő rt.-nál, Hatvan.

!!Kérjen képes árjegyzéket!!

Egységes gyümölcsösomagolás. Ha a gyümölcsnek külföldre szállításával foglalkozó néhány hazai, vagy még inkább a külföldi gyümölcs piacokat megtekintjük, azt látjuk, hogy annak a gyümölcsnek van jó vására, amely célszerű csomagolásban, egyenlő alakú és nagyságú ládáknál s ami igen fontos, biztos tartalmu ládáknál jelenik meg. Az ilyen csomagolás a gyors és biztos eladást biztosítja, ez tette gazdaggá a gyümölcsöt termeszto német vidéket és Amerika, Ausztrália gyümölcsöt termeszto gazdáit. A venni akaró gyümölcsmagykereskedőnél, — aki a gyümölcsöt legfeljebb csak a próbálása felnyitásánál látja — az egyöntetű csomagolás és az áru minősége a fontos s az, hogy minden egyes láda befogadó képessége, alakja és a becsomagolt gyümölcs fajta és válogatási minősége a próbálással azonos legyen. Az eladó termeszto egységes, egyenlő jelzésű ládái és az abba kifogástalanul becsomagolt, jól megválogatott, egyöntetű áruja a piacon hamar ismertté lesz, a vevők rövid idő alatt már keresni fogják a megszokott csomagolást, mert tudják, hogy abban mindig az eladni ígert mennyiséget és minőséget kapják. A nálunk még sajnos, annyira szokásos, felül szép, alul kevert, rossz áru a vevőt csak elriasztja, az csak egyszer engedi magát becsapni. Legjobb a husz-huszonöt kiló gyümölcsöt magába foglaló gyümölcsládák, olyanok, aminek az állam közbenjárására minden termeszto olcsó áron szerezhet be. Régebben vesszőkosarakat is használtak. Ezek előnye csak a szellős és könnyebb voltukban rejlik. Egyébként az ugyanolyan befogadó képességű ládáknál drágábbak, jó minőségű gyümölcs becsomagolásához nem eléggé szilárdak, alakjuk nem engedi meg a szállító eszköz (vagon, kocs) teljes kihasználását, egymás tetejébe sem rakhatók, úgy, hogy így már a szállítás költségei is drágítja a gyümölcsöt. A közönség szívesen vásárolja az eredeti csomagolású gyümölcsöt, ezért olyan ládába csomagoljunk, amelyek nem túl nagyok s így a vevő esetleg hóna alá kapva, maga is hazaviheti. A külsejére is szép, tiszta, mutatós csomag a vevőt vásárlásra ingerli, nem hiába mondja a kereskedőnek is nagyon jó amerikai gyümölcstermeszto, hogy a „csomag adja el a gyümölcsöt!”

A Linhart-féle csávázási módszer legalkalmasabb a gabonamagvak nedves csávázására. E célból elkészítjük a csávázókádban a csávaoldatot és egy másik kisebb edénybe a pótlásra szükséges oldatot. Ekkor a csávázó kádba egy nagyobb kosarat süllyesztünk bele. A kosarat zsákvászonnal kell kibélelni. Most a vetőmagot lassu sugárban és folytonos keverés mellett befolyatjuk a kosárba. Csak annyi magot szabad azonban a kosárba ömlasztani, hogy a csávázó folyadék felszine legalább egy tenyérnyi magasságban álljon a vetőmag felett. A léha szemeket a folyadék felszinéről lemerjük. Az előirt csávázási idő betartása után a kosarat felemeljük s két dorong alátolásával a kád felett pihentetjük addig, míg a csávázó nedv fölös mennyisége visszaesugrog. A kicsurgatás után a magot szárításra kiterítjük. Ennek az eljárásnak előnye, hogy könnyű a vetőmag kiszedése a csávázó oldatból és a kosarat bélelő zsákvászon megakadályozza a csávázó oldat beszennyeződését s így a további gabonátömegek csávázására is alkalmasak.

Pulykák hizlalása. Mihelyt a pulykák beszorulnak a legelőről, meg kell kezdeni hizlalásukat, hogy kellő mennyiségű és nedvdus hussal kerüljenek a karácsonyi és ujévi piacra. A hizlalás rendszerint három-négy hétig tart. Általában etetni szokás a hizó pulykát és nem tömni, mert ez utóbbi körülményes. A hizlandó pulykákat elsötétíthető istállóba és kisebb rekeszekbe zárjuk, hogy sokat ne mozoghassanak. Egy tapasztalt pulykaternyesztő ajánlja, hogy az első héten adjunk nekik szemes eleséget (árpa, zab, tengeri) répával és burgonyával; a második héten a szemes eleséget cseréljük fel darával, melyet egy-két óráig forró vízzel vagy tejjel leöntve tartunk az etetés előtt; a harmadik héttől kezdve a hizlalás befejeztéig tengeridarát etessünk. Naponta háromszor kell etetni. Friss ivóvíz állandóan legyen előttük.

Kisgazdák! A legolcsóbb törlesztéses kölcsönt folyósítatjuk 35 évre. Bármikor visszafizethető. Kölcsönök már 60 dollártól kezdve kaphatók. — csakis földbirtokra. Kötelezővénybélyeg, bekebelezési illeték a kölcsönt nem terheli. Félévi **utólagos** kamat és tőketörlesztés. Kimerítő tájékoztató díjmentesen válaszbélyeg ellenében kívánatra küld a

Magyar Kisgazdák Kölcsönirodája,
Budapest, I., Alkotás-u. 34.

XXI. MAGYAR KIRÁLYI

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

80.000 sorsjegy közül 40.000 kisorsoltatik és így minden második sorsjegy nyer!

Szerencsés esetben

500.000

azaz félmillió pengő

nyerhető és pedig 300.000 pengő jutalom, 200.000 pengő főnyeremény, azután 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000 pengő stb. stb. nyereményeket sorsolnak ki, összesen több mint 6 millió pengőt, mely összeget készpénzben fizetik ki. A felügyeletet és ellenőrzést a m. kir. Pénzügyminisztérium gyakorolja. Mindenki vesz ma már sorsjegyet, de gyors intézkedés ajánlatos, mert huzás előtt a sorsjegyek mind elkelnek.

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 20 pengő	=	Fél 10 pengő	=	Negyed 5 pengő
-------------------	---	-----------------	---	-------------------

Huzás október 20-án kezdődik.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Vasuti kedvezmény a teletállatok szállítására.

A kormány az ezévi kedvezőtlenebb takarmánytermés által az állattartásban előállható nehézségek elhárítása céljából tett intézkedései során többek között aziránt is rendelkezett, hogy a teletállításra szállított állatok a takarmányszegényebb vidékekről a takarmánygazdagabb vidékekre kedvezményes viteldij mellett szállíttassanak. Ez az intézkedés a szállításnál ötven százalékos díjmérséklést biztosít.

Kitünő minőségű rizs termett Békéscsabán.

A földmívelésügyi minisztérium megbízásából bizottság járt Békéscsabán Koós Jenő államtitkár vezetésével, Viczián Ede miniszteri tanácsos, Röck Béla miniszteri osztálytanácsos és Seidl István kincstári uradalmi főfelügyelő részvételével, a rizsvetések megsejtelésére. A bizottság megállapította, hogy Magyarországon ilyen szép kalászu rizst seholsem láttak és a legmegbízhatóbbnak ítélték meg a kísérletek eredményeit. Fel-tűnt, hogy a kevésbé jó minőségű földeken sokkal nagyobb eredményeket értek el. A rizs aratását már elkezdték.

Háziipari kiállítás volt Egerben.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület nagysikerű kiállítást rendezett az érseki liceum dísztermében. A kiállításon mintegy ötezer tárgy képviselte a hevesmegyei háziipar termékeit. Több mint háromezer látogatója volt a kiállításnak, amelynek bezárása után a bírálóbizottság a következő díjakat osztotta ki: A földmívelésügyi miniszter díszoklevelét nyerték: 1. Szurdokpüspöki község Apponyi Györgyné grófné által összeállított házi szötte-seinek remek gyűjteménye. 2. Gajda Gyuláné (Eger) kézi szötte-seinek és üvegfonása. Arany díszoklevelet nyertek: Matuska Jánosné (Eger) kézimunkái, Angolkisasszonyok egri intézetének kézimunkái, Novotny Gyula (Eger) kézfáragásai és az egri állami polgári fiúiskola gyermekjátékai. Ezüst díszoklevelet nyertek: Mezey Lászlóné dr.-né (Kompolt), a MANSz egri csoportja, az egri városi kertészet és Drahos Albin (Apc). Azonkívül több bronz-díszoklevelet és elismerő oklevelet osztottak ki.

„Mezőgazdasági munkaversengések“.

Tavaly a Széchenyi-nemzettség által rendezett versenyeken Barcsón „Mezőgazdasági Munkaversengések“ is voltak, amelyek a gazdák körében élénk érdeklődésre és tetszésre találtak. Ezeknek a versenyeknek célja, felhívni a gazdák figyelmét, hogy helyes beosztással, ügyességgel, körültekintéssel milyen mértékben lehet a munka teljesítményét fokozni. A tavalyi versenyek szép eredménye arra bírta Széchenyi Frigyes grófot, hogy a „Mezőgazdasági Munkaversengést“ az idén is megtartsa. A verseny szeptember 30-án lesz a somogytárnócai határban. A verseny program-számai közül, amelyek különös érdeklődésre tarthatnak számot, néhányat kiemelünk: lesz *hajtási verseny négyes ökörfogattal*. A versenyzők tartoznak indítani, megállni, köröket és nyolcasokat leírni; lesz *szántási verseny négyes ökör- és lófogatokkal, egyes és kettős ekékkel*; lesz *rakodóverseny zsákokkal és szalmával*. A szalmarakodás nemcsak gyorsasági, hanem minőségi verseny is lesz. Ugyanilyen minőségi és gyorsasági versenyt tartanak ló- és ökörfogatok befogására. *Kézierő-verseny lesz burgonyaszedéssből és tengeriszedéssből*. Az idei verseny helyi jellegű és a győztesek díjakat kapnak.

Beliczey Géza ünneplése.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület szept. hó 22-én meleg ünneplésben részesítette Beliczey Géza felsőházi tagot egyesületi elnökségének huszonötödik évfordulója alkalmából. A diszkozyülésen résztvett Bud János közgazdasági miniszter is. A közgyűlés első szónoka Mayer Károly földmivelésügyi államtitkár volt, aki rámutatott Beliczeynek egy negyedszázadon át teljesített közhasznú tevékenységére, majd átadta a jubiláló elnöknek a legmagasabb kitüntetést, a *II. osztályu magyar érdemkeresztet*, amellyel a kormányzó a mezőgazdaság terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül tüntette ki. Bud János közgazdasági miniszter üdvözölte ezután az ünnepeket a kormány nevében. Csak a magyar föld az, amely erőt tud adni: vagy erre támaszkodunk, vagy pedig nincs fejlődés. *Éppen ezért megérdemlik a nemzet elismerését azok, akik a magyar föld erejét táplálják*. Ezután Gramling Lajos kormánytanácsos, jószágigazgató, a békésvármegyei gazdasági egyesület jókívánságait tolmácsolta szép beszéd keretében. Szavai közben leleplezték Beliczey arcképét, amelyet a jubileum alkalmából festett meg az egyesület. Végül felavatták azt a selyemzászlót, amelyet a békéscsabai gazdaleányok készítettek azoknak az ifjaknak, akik ez év júniusában a debreceni lovasnapokon vettek részt és a tiszántúli mezőgazdasági kamara díját nyerték el.

A magyaróvári kiállítás. Lélekemelő ünnep keretében nyitották meg szeptember hó 15-én a Faluszövetség és a mosonmegyei gazdasági testületek gazdasági kiállítását. Bethlen István gróf miniszterelnököt és a kormányt Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár képviselte, akit a jelenlevők megérkezésekor, mint a kerület képviselőjét is melegen ünnepelték. Schandl Károly dr. megnyitó beszédében a Faluszövetség munkásságát méltatta. Albrecht királyi herceg utalt az itteni kiállításra, mint Magyaróvár és Mosonmegye munkájának, élniakarásának bizonyítékára. Magyaróvár és Mosonmegye megcsonkításukkal keserves helyzetbe kerültek és végvár jellegüknél fogva megérdemlik, hogy melegebben istápolják őket, mint más, veszteségeket nem szenvedett vidéket. A kiállítás megnyitása és megtekintése után diszebed volt, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Hevesvármegye Visznek községében (Jászárokszállás mellett)

**nyolc szobás urilak,
hat hold prima kerttel,**

kiválóan alkalmas nyágdijasoknak, jutányosan eladó.
Érdeklődés: Téven-örökösök irodájában, Budapest,
V., Zoltán-utca 13.

Tudsz-e szeretni?

*Szeretni nem tud minden ember,
A lélek drága kincse ez,
Melyet a testtől senki sem nyer,
Csupán csak Isten adja ezt.*

*Szeretni tudni: kincs a mennyből,
Mely gazdaggá tesz igazán,
Mellette oly kicsinnyé törpül
Minden művészet, tudomány.*

*A kevelység tán meg sem érti,
Hogy ez valóban létezik,
De amely szivben elkezd égni,
Az érzi édes, szent tüztét.*

*Ó, sziv, kívánj e drága kincsből,
Keresd s forrását megleled:
Istennek örök szerelméből
Merithetsz hittel eleget . . .*

KOZICZ ILI (Győr-ság).

A hűséges munka jutalma. Tóth Sándor mezőgazdasági alkalmazottat, aki Khuen-Héderváry Károly gróf hédervári uradalmában mint bognár negyvenöt esztendőn át állott szolgálatban, a földmivelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és száz pengő jutalommal tüntette ki. A hűséges ember azonban nem érthette meg ezt az örömet, mert nemrégiben elhunyt. Az ajándékot és az oklevelet Tóth özvegyének adták át ünnepélyes külsőségek mellett.

Katolikus nap Egerben. Az elmúlt vasárnap katolikus napot rendeztek Egerben. Szmracsányi Lajos érsek miséje után a Kossuth Lajos-téren tizenkétezer ember előtt Okolicsányi Imre alispán köszöntötte az érseket és a pesti vendégeket, majd Szmracsányi Lajos beszédet mondott, melyben testvéri szeretetre és megértésre buzdította a katolikusokat. Hedry Lőrinc főispán beszéde után Ernst Sándor és Haller István a katolikus egyházat és a magyar katolikusokat ért támadásokról beszélt, Károlyi József gróf pedig azt hangoztatta, hogy a magyar történelmet az igazság szerint tanítsák és ne sikkasszák el belőle a nagy katolikus férfiak tetteit.

Toborzás a m. kir. vámörtséghez. A m. kir. vámörtség önkéntes belépésre szólítja fel mindama büntetlen előéletű, nemzeti szempontból megbízható, nőtlen, testileg és szellemileg alkalmas magyar állampolgárokat, kik a 17-ik életévüket már betöltötték, de a 25-öt még nem haladták túl. A belépők biztos megélhetést találnak, amennyiben teljes ellátáson kívül ruházatot, havi zsoldot és vámőri pótdíjat kapnak. A szolgálati kötelezettség 6 (hat) évre terjed, melyben azonban a katonaságnál elöltött szolgálati időből legfeljebb három évet beszámítanak. A vámörtség lehetővé teszi ingyenes tandíj és kedvező fizetési feltételek mellett a polgári fiuiskolának magánuton való elvégzését. A szolgálatképtelenné vált, önként belépett végkielégítésben, vagy nyugalományban részesül. A vámörtséghez való felvételre jelentkezni lehet 9 és 1 óra között a vámörkerületi parancsnokságnál Budapesten, Győrött, Szombathelyen, Kaposváron, Pécsen, Szegeden, Debrecenben és Miskolcon.

A háromnapos „mézeshetek“. Az orosz cár unokaöccse, György herceg most egy csikágói (Amerika) áruházban alkalmazott kiszolgáló. Itt a pudli mellett szeretett bele unokanővérebe, aki szintén kiszolgáló kisasszony. A felséges rokonok elhatározták, hogy házasságot kötnek s az áruház főnökétől kététi szabadságot kértek — mézeshetek céljára. „Mit? Két hét? Hová gondolnak. Három nap is elég. Amerikában nincs idő a mézeshetekre!“ — volt a válasz. — György herceg és Alexa hercegnő megtartották az esküvőt és három nap mulva ismét jelentkeztek az áruházban.

Nyolc pengőre büntetik, aki a vasuti kocsi tetején utazik.

Az államvasutak igazgatósága most tette közzé az utazás új rendjét. Eszerint az olyan utast, aki illetéktelenül helyet foglal le, öt pengőre büntetik. Az állomásépületek várótermében *dohányozni nem szabad*, ha erre vonatkozóan tilalom van kifüggesztve és aki ezekben a helyiségekben mégis dohányzik, esetről-esetre *egy pengő büntetést fizet*. Aki a kocsi tetején utazik, *nyolc pengőt*, aki a kocsi lépcsőjén, hágesőin, vagy a kocsiközökben utazik, *két pengő hatvan fillért fizet büntetés fejében*. A vészfék indokolatlan meghúzásáért tizenkét pengőt kell fizetni. Mint utipodgyászt fuvarozhatják a piaci és vásári árukat nemcsak a nyílt üzlettel bíró egyének, hanem azok is, akikről a községi előljáróság igazolja, hogy jogosultságuk van a vásárokon és piacokon való árusításra. Érdekes újítás az is, ami egyébként a háború előtt már megvolt, hogy aki a menetjegynek megfelelő kocsiosztályban nem talál ülőhelyet, ideiglenesen felsőbb, vagy alsóbb osztályban foglalhat helyet. Ha az ilyen utas felsőbb kocsiosztályban kíván helyet foglalni, a menetdíjkülönbözetet póttileték nélkül megfizeti, ha azonban alsóbb kocsiosztályba megy át, akkor a menetdíjkülönbözetet a vasut visszatéríti. Az új rendelkezések október 1-én lépnek életbe. Egyébként sem a menetdíjknál, sem a podgyász-, kutya- és expresszáruk fuvarozási díjainál *változás nincs*.

Nurmi, a csodafutó Budapesten. A világhírű finn futó, Paavo Nurmi, a „gépember“, a napokban versenyzett Budapesten. A finn csodafutó háromezer méteres meghívási versenyben vett részt és a legjobb magyar gárdának nagy időelőnyökkel adván, mégis biztosan győzött és olyan fölényesen, hogy akik látták a futását, *nem fogják egyhamar elfelejteni*. Kezében az órával, egyenletes tempóban, lépésről-lépésre közelítette meg ellenfeleit és az utolsó körben *Szerbet*, a magyar bajnokot is lerázván, tomboló tapsorkántól kísérve futott be a célba. Ideje elsőrangú: 8.6.6 mp. Második Szerb (MAC) 8.58.8 mp. Harmadik Majorossy (ESC) 9.41 mp. Paavo Nurmi a finnországi Abo községből indult el, közel tíz év előtt a világhír és diszóság útján és *sem azelőtt, sem azóta önala jobb futót a világ egy nemzete sem adott*. Ma nemzeti hősként ünneplik a kis Finnországban, utcát neveztek el róla, diszpolgárrá választották és már életében felállították a szobrát.

Harmincnapra fogságra ítélték az angol király fiát. Az angol király legkisebb fia egy angol gőzösön teljesít szolgálatot mint sorhajóhadnagy. A napokban a hadihajó *Los Angelosba* (Amerika) érkezett s a királyfi engedélyt kért, hogy partra szállhasson. A parancsnok az engedélyt megtagadta, de a herceg mégis kiszállt és három napig színésznőkkel mulatott. Visszatérése után a hajó parancsnoka fegyelemsértés miatt *harminc napi fogságra ítélte*.

Ápolónőjére hagyta a vagyonát. Özvegy Szücs Józsefné jómódu idős asszonyt a szegedi kórházban *Földi Vera* ápolta. Az öregasszony után végrendelet maradt, amelyben minden vagyonát, házáat és harmincezer pengőjét az ápolónőjére hagyta. Az elhunyt asszony férjének rokonai pert indítanak az örökös ellen.

Szüreti mulatság Bicskén.

A bicskei református polgári olvasóköri házalapja javára nagyszabású szüreti mulatságot rendezett. A pompásan sikerült mulatságot Szarka Lajos (x) és Fehér József (xx), a kör alelnöke, rendezték.

(Wokaun József fényképész felvétele).

**MINDNYÁJAN CSAK
KAKAS-PASZTÁT
HASZNÁLUNK
MERT KIPRÓBÁLTUK ÉS
LEGJOBBNAK TALÁLTUK**

GYÁRTJA MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB GYÁRA:
BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR RT.
GYŐR-BUDAPEST

A bikaviador bucsuja. Spanyolország leghíresebb bikaviadora, *Belmonte Juan* a napokban küzdött utoljára az arénában. Belmonte már a múlt évben bejelentette, hogy nem vesz részt többé bikaviadalokban s meg is tartotta „bucsufelléptét“ a madridi arénában. A híres bikaviador utolsó szerepléséhez akkoriban a spanyol királyi pár is eljött az arénába. A bikaviadal azonban súlyos szerencsétlenséggel végződött s *Belmontét felnyársalta az egyik bika*. A súlyosan megsebesült matador akkoriban megesküdött, hogy ha felgyógyul, még egyszer, utoljára bosszút áll súlyos sebesüléséért és egyszer még megjelenik az arénában. Valóra is váltotta esküjét s megtartotta második „bucsufelléptét“, amelynek eredménye *négy bika leszurása volt*. Belmonte most már visszavonhatatlanul bejelentette, hogy több bikaviadalban nem vesz részt.

A „Vasárnap“ előfizetőinek elküldöttük az új osztálysorsjáték tervét. Az új, XXI-ik magyar királyi osztálysorsjáték első osztályának húzása október havában kezdődik. Az osztálysorsjáték állami intézmény, a M. kir. Pénzügyi Központ kezelése alatt áll és ma az egyetlen komoly, megbízható és teljes joggal sikert ígérő szerencsejáték. Olvasóinknak véltünk szolgálatot tenni akkor, amikor a régi, jó hírnevű *Belvárosi Váltóüzlet Rt.-ot* (Budapest, IV., Eskü-tér 3. szám), az osztálysorsjegyek főárusítóját felkértük arra, hogy a *Vasárnap* előfizetőinek tájékoztatásul játéktervet és sorsjegymegrendelőlapot küldjön levélben. A cég kérésünkre készséggel eleget tett és a leveleket eljuttatta előfizetőinkhez. Kérjük olvasóinkat, olvassák el a játéktervet és próbáljanak — szerencsét.

Meglátogatta a saját sirját. Egy *Schley* nevű elzászi ember 1894-ben kivándorolt Északamerikába, hogy az új világban szerencsét próbáljon. A minap visszaérkezett rokonai látogatására és nem kis meglepetésére arról értesült, hogy a *hatóság már régen holtta nyilvánította őt*. Amikor ugyanis annakidején kivándorolt, senkivel sem közölte, hogy hová utazik. Néhány hónappal azután, hogy eltűnt, Strassburg mellett egy erdőben egy holttestet találtak, amelyre teljesen ráillett *Schley* személyleírása. A holttestet *Schey* neve alatt temették el és ezen a néven könyvelték el az elhunytak névjegyzékében is. *Schleynak hazatérése után első dolga volt, hogy néhány barátja társaságában meglátogatta a saját sirját*. A hatóságra most az a nehéz feladat hárul, hogy megállapítsa, *ki volt hát tulajdonképpen az a halott, akinek sok esztendő előtt Schley nevére eltemették*.

Boldogság szigete.

Ottan, ahol én születtem, gyönyörű az élet,
Tarkák, barkák, virágosak az erdők, a rétek.
Mesebeli a határa, tündérország kertje,
Lépten-nyomon rubinpiros rózsza virul benne.

Szalmatetős kicsi házban van az én virágom,
Liliomos földi angyal, fényes menyországom.
Ezüstholdas csillagos ég, ha egyszer meglátnád,
Bizton tudom, ha engedném, karjaidba zárnád...

BENE JÁNOS (Gamás).

A templom tornya is az Isten háza. Augusztus utolsó vasárnapján a déli harangozást végző gyerkőcök pajkossága következtében, akik a toronyban cigarettáztak, leégett a szegvári templom. Hanauer Á. István dr. váci megyéspüspök ezt az esetet intő példaként tárja körlevelében papsága elé és felhívja lelkipásztorait, hogy *gondoskodásukat terjesszék ki a toronyra, a harangozásra és a harangozó fiukra is.* Elrendeli a harangház tisztántartását, a *dohányzás eltűntetését* és — mivel a templomtorny a templom része — a hely szentségének kiemelését. Kívánatosnak tartaná, ha a harangozást — amennyiben az időjárás megengedi — *levett kalappal végezzék* és illőnek véli, hogy amikor a harangozó a harang meghuzásával másokat imára szólít, *maga is imádkozzék.* Egyben ismétli egy régebbi rendelkezését, hogy az egyházi épületek teljes értékben való biztosítására nagy gondot fordítsanak lelkészei.

Kenyérsütés közben megégett egy kislány. Borzalmas halállal pusztult el *Mezőhegyesen* a tizenhárom éves Nagy Mária, egy szegény munkáspár leánya. A kis Mariéknál kenyérsütés volt s Nagyné már korán reggel befűtött a kemencébe s azután férjével együtt munkába ment a cukorgyárba. A kisleány ott-hon maradt, hogy vigyázzon, ki ne aludjék a tűz a kemencében. Amint meg akarta tömni szalmával a kemencét, a kezében tartott szalmacsomó meggyulladt, néhány égő szalmaszáll lehullott a földre s pillanatok alatt lángralobbantotta az ott elszórt szalmát. A szoba percek alatt megtelt füsttel s a megrémült kisleány megpróbálta eloltani az égő szalmát, de hamarosan fuldokolva, eszméletlenül zuhant a földre. Mire kimentették, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy *egynapi borzalmas szenvedés után kiszenvedett.*

A magyar találmányu Gamma hajszernek óriási a sikere. Friedler Antal ipari vegyésznek Gamma elnevezésű hajszere, amely az összes hajbetegségek biztos gyógyszerén kívül a haj-növesztést is föltétlen eredménnyel megindítja, rövid idő alatt oly hatalmas sikerre tett szert, hogy Jugoszlávia, Albánia, Románia és Csehszlovákia területén töltőállomásokat kellett létesítenie. Hogy a kitünően bevált készítményhez a társadalom minden rétege könnyen hozzájuthasson, 100 grammos próba-üvegek is forgalomba kerülnek. Friedler Antal a közeli napokban forgalomba hozza legújabb készítményét, a Gamma hajszappant, amely összetételénél fogva teljesen fölöslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a baj és fejbőr tökéletesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól.

Agyonverték, mert megdézsmálta a szőlőt. Megdöbbenő eset játszódott le *Feked* községben, ahol *Schmidt* Bálint gazda tettenért egy szőlőtolvaj asszonyt. *Schmidt* gazda kiment szőlőjébe, hogy megtegye az intézkedést a szüretelésre, amikor észrevette, hogy *Leopold* Bálintné dézsmálja a szőlőt. Elvakult dühében földreterpette az asszonyt és egy karóval addig ütötte, amíg *Leopold* Bálintné eszméletét veszítette. A szomszédok vitték haza a véresre vert asszonyt, aki azonban *utközben kiszenvedett.* A pécsi ügyészségen elrendelték az asszony felboncolását és a helyszíni vizsgálatot.

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „*Ferenc József*” keserűviz kitünő háziszser, amely az emésztőszervek legtöbb részéből eredő zavarokat gyorsan megszünteti és visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** viz öreg embereknél is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Szárny nélküli repülőgéppel a tenger fölött. *La Cierva* spanyol aviatikus évek óta kísérletezett Párisban szárny nélküli repülőgéppel. Kísérlete eredményre is vezetett, amennyiben ugynevezett „*autógiroszkóp*”-jával Londonból Párisba repült a *La Manche*-csatorna fölött. A készülék lényegében oly szárny nélküli repülőgép, amelynek hatalmas, négy szárnyból álló légesavarja van. A légesavar a gép törzsével párhuzamosan helyezkedik el. A csavarrendszeren alapuló új repülőgép *nyilegyenesen száll le a földre*, noha a felszállásnál ezt a teljesítményt nem tudta produkálni. A gép a levegőben *150 kilométeres átlagsebességgel halad.* A *La Manche*-csatornát *husz perc alatt repülte át.* A repülőkörök rendkívül nagy érdeklődéssel kísérik *La Cierva* kísérleteit és az *autógiroszkópban látják a jövő légi közlekedés eszközét.*

Készülődés a jubiláris katolikus nagygyűlésre. A magyar püspöki kar pásztorleveleinek felhívására országsszerte megindult a propaganda, hogy az októberi *I. nemzeti eucharisztikus kongresszusra* és a *XX. országos katolikus nagygyűlésre* minél nagyobb számban utazzanak fel a vidékiek a fővárosba. A féláru utazásra jogosító vasuti- és hajójegyek, valamint a tagsági igazolványok és a nagygyűlés három nyilvános ülésére érvényes székjegyek szétküldését az Országos Katolikus Szövetség központi irodája (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. emelet 8.) megkezdte. A féláru vasuti- és hajójegyzáró ára 1 pengő; a tagsági jegy ára 2 pengő, a székjegy ára pedig 1 pengőtől 10 pengőig.

Kolduló harmincholdas gazda. A debreceni pályaudvar előtt egy öreg ember kéregetett. A „siketnéma” koldust sokan megszánták s bő aratása volt az öregnek. Egy rendőr is figyelmes lett a kéregetőre, akit igazolásra szólított fel. A „siketnéma” megszólalt és elmondotta, hogy *Szakáll* János a neve, negyvenhároméves nyirlugosi gazda. A koldust előállították a kapitányságra, ahol két napi elzárására ítélték. Az ítélet kihirdetése után *Szakáll* János könyörögni kezdett: „Alássan kérem — mondotta — inkább megfizetek, de ne tegyék vélem ezt a nagy csufúságot.” S már szedegette is elő a pengősöket. „Nem vagyok én olyan akárki ágrólszakadt ember — magyarázta — *harminc hold földem van nekem a nyirlugosi határban.*” — „No hát akkor nem szégyel koldulni vagyonos ember létére?” ripakodott rá a rendőrbíró. A ravasz gazda erre is megfelelt: „Nem én. A pénzgyűjtés nem szégyen s itt a városban nagyon könnyen dobálják az aprópénzt. Hát gondoltam, *inkább én szedjek össze egy csomót, mint valami részeges senkiházi.*” Hanem azért a két napot le kellett ülnie *Szakáll* Jánosnak, a furfangos nyirlugosi gazdának...

Tolvajbandát szervezett a gyermekekből egy elmebeteg. Az utóbbi időben sűrű egymásutánban tettek feljelentést a budapesti rendőrségen zsebtolvajlások miatt s a feljelentők annak a gyanujuknak adtak kifejezést, hogy a *tettesek gyermekek voltak.* A detektívek megállapították, hogy egy *Lusztig* Árpád nevű elmebeteg gyermekekből tolvajbandát szervezett s a fiuk az ő utasítására követték el a tolvajlásokat.

Összefogdosták a cigányokat Pestmegyében. Szomorú éjszaka borult a mult csütörtökön a pestmegyei moréokra. A vármegye alispánja rendeletet adott ki, hogy csütörtökről péntekre forduló éjszakán *Pest vármegye egész területén fogdossák össze a kóbor cigányokat.* A rendeletre az a tény adott okot, hogy a vármegyében feltünő módon elszaporodtak a kóbor cigányok, folyton tyukokat és csirkéket loptak és sok helyen betörést is követtek el. A vármegye egész csendőrsége résztvett a csütörtöki éjszaka cigányüldözésben, amely rendkívüli eredményre vezetett, mert *összesen ötszáz — állandó lakhely nélküli — csavargó cigányt fogtak el a csendőrök.*

A siron tul tartó hűség. A sirig, sőt a siron tul is tartó hűségnek meghatározó jelét adta egy *hódmezővásárhelyi asszony*, aki követte urát a halálba. *Bodó* Pál hódmezővásárhelyi kisgazda ötvennyolc éves volt, amikor meghalt. Felesége, az ötvenéves *Korsós* Livia a következő nap maga is itthagya ezt az életet. Meghalt; nem mérge vagy gyilkos ölte meg, hanem a *hűséges hitvestárs után való bántódás.* Mindkettőjüket óriási részvét mellett temették el.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására a legjobban ajánlható a „*Ratinol*” irtóanyag, amely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető sváb, ruszní, csótányirtószerek is. Póstaszétküldési hely *Ratinol* Laboratórium. Budapest VII., *Murányi-utca 36.*

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928 szeptember hó 30-án lejárt, hogy a csatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	8 pengő
Félévre	4 pengő
Negyedévre	2 pengő

Mutatványszámot levelezőlapkérésre készséggel küld a

„Vasárnap“ kiadóhivatala
(Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

A Magyar Királyi Osztályosorsjáték sikere páratlan. Sok szó esik azokról a nyereményekről, amelyeket az utolsó húzások alkalmával a szerencsés nyerőknek kifizettek, de még többet beszélnek arról a 6 millió pengőről, amelyet az október 20-án kezdődő új osztályosorsjátékon fognak kisorsolni. Mindenki úgy beszél a szenzációs nyereményekről, mintha már a zsebében volna: egy kis *remény mindenkiben feléled*, ezért vásároljon legalább egy sorsjegyet. A pénztárcában vagy fiókban megőrzött sorsjegy rádió módjára hónapokon keresztül sugározza ki a *remény és boldogság* fényét. Különösen azok részére jelent a sorsjegy sokat, akik reggeltől késő estig dolgoznak és munkájukkal éppen csak annyit tudnak megkeresni, hogy abból a legszükségesebbre teljék. Ezek bizony gazdagságról vagy jólétről még csak álmodni sem mernek. *De most ismét itt az alkalom*, siessen és rendeljen egy szerencse sorsjegyet bármely főárusítónál. *Próba — szerencse!*

Nyomora miatt kiirtotta a családját. A zugligeti Disznófővendéglő közelében az egyik mezőn három holttestet pillantott meg. A holttestek az erdőben egy nagyobb fa tövében heverték, körülbelül tíz percnnyire a Disznófőtől fölfelé vezető ut mentén. A mezőn a borzalmas leletről nyomban értesítette a közeli rendőrszemet. A főkapitányságról bizottság ment a helyszínre, ahova mentők is megérkeztek. A mentőknek dolguk nem akadt, mert a fa alatt talált három ember egyikében sem volt már élet. A rendőri bizottság megállapította, hogy a tragédia áldozatai *Manhardt* András huszonhétéves cipész, a cipész tizenkilencéves felesége és a házaspár egyéves Oszkár nevű fiácskája. Megállapították azt is, hogy *Manhardt*, aki nyomorban élt az Ernő-utca 19. számú házban, már néhány nappal ezelőtt kivitte családját a zugligeti erdőbe és mindhárman ott ütötték tanyát. A rendőrorvos véleménye szerint a tragédia két nappal ezelőtt történhetett és pedig úgy, hogy *Manhardt* előbb agyonlőtte fiatal feleségét, majd kisfiát és azután maga ellen fordította pisztolyát.

A halott pilóta világrekordja. *Mola* olasz őrnagy léghajójával felemelkedett a magasba, hogy megdöntse a magassági világrekordot. Légzőkészüléke azonban elromlott és az őrnagy 9000 méter magasságban megfulladt. Gépe ezután is magasabba emelkedett, végül is tízezer méter magasságban elpukkadt és lezuhant. A megtalált műszerek pontosan mérték a gép légi utját.

Csendőrséget kellett a babona ellen kivezényelni. Csaknem véres háborúságot idézett elő a babona a kis *Szunyogd* erdélyi községben, *Pintyucá* Gábor cséplőgéptulajdonost agyonnyomta a gép s a szerencsétlenül járt ember holttestét kocsin haza akarták vinni *Papfalvára*, hogy eltemessék, de ekkor valakinek eszébe jutott az a babona, hogy ha halottat visznek át a határon, akkor a jég elveri a kukoricát, meg a szőlőt. A babona győzött s *Pintyucát* pap és koporsó nélkül elföldelték az országot árkába. Amikor erről a kegyeletsértésről az elhunyt családja értesült, a csendőrségtől kért segítséget és ki akarta ásni hevenyészett sírjából a holttestet. Ennek hallatára azonban a szunyogdiak kaszára és kapára kaptak és valósággal hadirendben sorakoztak fel a sírgödör előtt. A tömeg fenyegető magatartásával szemben a csendőrség is tehetetlen volt s végül is Nagyváradról kértek segítséget. A teherautókon megérkezett csendőrszázad azután *szétkergette a babonától elvakult tömeget*. A holttestet a hozzátartozók kiásták és csendőrfedezet mellett elszállították *Papfalvára*, ahol eltemették.

A „Levente“ műkedvelő-szereplői Porrogon.

A porrogi műkedvelő ifjuság, *Németh* István igazgatótanító avatott vezetése mellett, különösen a hazafias tárgyú szindarabok előadásaival mindig igen nagy sikert aratott. Legutóbb a *Levente* című szindarab került előadásra. Ez alkalommal is a szereplők biztos játékát, hü alakítását az igen nagy számmal megjelent hálás közönség sok tapssal jutalmazta. Az előadást a feldiszített iskolaudvarban — ahol a műkedvelő előadás lefolyt — reggelig tartó, jókedvű táncmulatság követte. Képünk a lelkes gárda tagjait ábrázolja. *Első ülősor (balról jobbra):* Kardos I., Lakatos E., Bogár I., Kovács I., Bakonyi F. — *Második ülősor:* Bakonyi I., Küher I. leventefőoktató, Németh I., Németh István igazgatótanító, Bogár E., Varga I., Németh J. — *Első álló sor:* Horváth I., Dervalics I., Lápics Zs., Kardos F., Horváth Zs., Zakócs I., Horváth I., Németh I., Biró I. — *Második álló sor:* Horváth I., Bogár I., Sári I., Fliszár J. (Beküldte *Fliszár János*.)

Hat katona holttestére akadtak egy szakadékban. A karintiai *Wolayersee* területén szeptember 12-én egy havasárokban, amely az ideai nyár rendkívüli melegsége folytán felengedett, hat katona holttestét találták, akiknek azonosságát még nem lehetett megállapítani. Minden valószínűség szerint a nyolcas vadászszázalóhoz tartozott a hat katona, akiket az 1916/17-es tél folyamán egy lavina temetett el. A hat katona földi maradványait a lakosság nagy részvéte mellett kísérték a völgybe és Mauthenben temették el.

Menteni siettek és baleset érte őket. A múlt vasárnapon történt, hogy a budapesti mentőket szerencsétlenséghez hívták ki s a kivonuló orvosokat baleset érte. A mentők 6-os számú gépkocsiján *Major* Gábor orvos, *Szalay* László orvostanhallgató és *Simon* Lajos ápoló igyekeztek a szerencsétlenség színhelyére. Amikor a Király-utca és Erzsébet-körut kereszteződéséhez értek, autójuk összeütközött egy gépkocsival. A mentőautó utasai valamennyien megsebesültek, de elütött az autó egy munkást is. A sebesült orvosok a megsebesült munkást a Rókus-kórházba vitték.

Megölte a forró paradicsom. *Tur* községben az év elején *Mácsai* Sándor gazda hároméves kisfia játék közben beleesett az udvarra kitett forró paradicsommal telt teknőbe és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy *másnap meghalt*. A bíróság most a szerencsétlenül járt gyermek gondatlan édesanyját negyven pengő pénzbüntetésre ítélte.

Műkedvelőknek
színelőadásra, szüreti mulatságra, felvonulásokra, farsangi mulat-
ságokra korhű jelmezeket ajánlok. **Rácz Dezső**, jelmezkölcsönző
Budapest, VII., Wesselényi-u. 2. VII., Izabella-u. 27/a. Tel.: József 445-33

Háromezer embert ölt meg Amerikában a tornádó. Ismeretes, hogy szörnyű vihar pusztított Amerikában, Floridában és környékén a rombadőlt házak alatt *háromezer holttestet találtak*. A halottakat mind személyazonosságuk megállapítása nélkül temették el, minthogy a holttestek agnoszkálására nincsen idő, mert tartani kell a különböző fertőző betegségektől, amelyek *máris járványszerűen terjednek*. Bellegarde városában magában ötvennégy holttestet ástak ki a házak romjai alól. Az áldozatok nagyrésze néger.

Négy mostohagyermekét gyilkolta meg egy pékmester. Az államügyészség utasítására *Schönberger* városkában őrizetbe vették *Moschner* pékmestert és feleségét, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy *megmérgezték négy gyermeküket*. A pékmester félévvel ezelőtt vette el feleségét, akinek első házasságából négy gyermeke volt. Három gyermek már az esküvő előtt meghalt, míg a negyedik néhány nappal ezelőtt halt meg gyanus tünetek között. Alapos a gyanu, hogy a másik három gyermek nem természetes halállal halt meg. Az ügyészség azt hiszi, hogy a pékmester és felesége azért tették el láb alól a gyermekeiket, hogy *könnyítsenek gondjaikon*.

Felrobbantotta magát egy dinamitgyáros. A felsőstájerországi *St. Lambrecht* városkában a Nobel-féle dinamitgyár közelében hatalmas robbanás rázkódtatta meg a levegőt. Nem sokkal ezután a gyár egyik munkása az erdőszélen borzalmasan megcsontított holttestre bukkant, amelyről megállapították, hogy a dinamitgyár igazgatójának, *Vilkoschewsky* Adalbertnek holttestével azonos. A holttest rettenetesen eltorzult, a törzs csatokban lógott s a kezek és lábak le voltak szakítva. A vizsgálat megállapította, hogy az *igazgató dinamitpatrónt kötött a hátára s felrobbantotta*. A hatalmas robbanás letépte kezét, lábát és darabokra tépte törzsét. A borzalmas öngyilkosság okát még nem tudták felderíteni.

Bosszúból levágták a haját. *Lovrencsics* József nagyszakácsi lakos a múlt év decemberében összeveszett *Sárdi* Reginával, akinek sokáig udvarolt. *Lovrencsics* kicsalta a leányt egy erdőbe, ahol már várta őket *Lovrencsicsné* és *Mesics* Károlyné, a leány haragosai, akik *paprikát szórtak a leány szemébe, a földre teperték és levágták a haját*. A kaposvári törvényszék a leány feljelentése alapján most tárgyalta az ügyet és személyes szabadság megsértéséért és becsületsértéséért *Lovrencsics* Józsefet tizennégy napi fogházra, a két asszonyt ötvenötven pengő pénzbüntetésre ítélte el.

Halott soffőr a kormánykeréknél. *Bozóki* János soffőr Szonokról Ceglédre vezette *Jurenák* Sándor földbirtokos gépkocsiját. Amikor a tulajdonos elintézte üzleti dolgát, hazafelé hajtatott és alig hogy elhagyta Ceglédet, észrevette, hogy a soffőr bizonytalanul vezet. A következő pillanatban már megtörtént a szerencsétlenség. A kocsi felborult és a tulajdonos nagy ivben kirepült, de szerencsére kisebb zuzódásokon kívül csupán eszméletét veszítette el, míg a soffőr holtan feküdt a felborult kocsi mellett. A szerencsétlen áldozatot, akit *valószínűleg szívszélhűdést ölt meg*, Ceglédre szállították.

Asthmát, tüdőcsucsuhurutot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma* Gyógyintézet, Inhalatórium Röntgenintézet Budapest, Andrassy-ut 87. Telefon 123—82. Olcsó betegszobák.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. M. F. E., Cserhátszentiván. Kis türelmet kérünk. Sok elfogadott vers vár közlésre s nem tehetünk kivételt, a sorrendet meg kell tartanunk. „Könyvem lapján“ című szép verse most már rövidesen sorra kerül. — **Ifj. Ny. M., Csanádpalota.** Versét nem közölhetjük. Rengeteg hasonló tárgyú vers vár közlésre s nekünk változatosságot kell nyújtani. — **L. Papp Zs.** Verseit nem közölhetjük. Erős költői hív van bennük, kifejezésük azonban nem művészi. A rimeket nem szabad elhanyagolni. Ne veszítse el a kedvét, mi határozott tehetségnek tartjuk. — csak a verselés technikáját kell még megtanulnia. — **Ifj. G. V. és Zs., Gáborján.** Közlünk belőlük. — **T. S. András, Orosháza.** Jók. — **A. J., Csesztreg.** Válogatunk belőlük. — **Ifj. N. I., Szendrő.** Van köztük közlésre alkalmas. — **H. J., Pálfa.** Jó. — **L. F., Edelény.** Több jó van köztük. — **Ifj. M. A., Vásárosdombó.** Beküldött rejtvényeinek megfejtését nem közölte; így — legnagyobb sajnálatunkra — nem használhatjuk. — **Dlavso.** Verseire később küldünk választ. Rejtvényeiből válogatunk. — **B. I., Vasvár.** Közlünk belőlük. — **Sz. F., Nagypall.** Sor kerül rájuk. — **V. V., Kisbicsérd.** A tréfa jó, közöljük. — **N. J., Pálmonostora.** Rejtvényeiből közlünk; verseire később kap választ. — **Sz. J., Kaba.** Közlünk belőlük, de egy kis türelmet kérünk. — **Sz. Gy. Jók. — V. K., Ssongrád.** Közölni fogjuk. — **Ifj. T. J., Cserháthaláp.** Rejtvénye jó. — **Sz. K., Kereza.** Nyílt borítékban nem tanácsos ilyesmit küldeni. Később kap választ rájuk.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 30-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Baja, Pilis, Törökszentmiklós. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kiskunfélegyháza. — **Kirakodóvásár:** Mezőberény, Szegvár.

Október 1-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Balatonszabadi ((sertésvásár bizonytalan), Bodajk (sertésvásár bizonytalan), Csorna, Eger, Gödöllő, Gyöngyösmellék, Hajós, Hegykő, Hercegfalva, Jászberény, Kaposmérő (sertésvásár bizonytalan), Kocsola, Komárom, Mátészalka, Moson, Nova, Ósi, Pécs, Sajóvárkony, Sásd, Seregélyes (bizonytalan), Szendrő, Tarcal, Tápiószentmárton, Tinnye, Vajszló — **Állatvásár:** Balassagyarmat, Dunapataj, Hatvan. — **Lóvásár:** Sopron. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Homokszentgyörgy.

Október 2-án, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Beled, Gyömöre, Jászkarajenő, Nagyecsed, Nagykanizsa (sertésvásár bizonytalan), Sátoraljaujhely Szikszó, Tököl, Vásárosnamény. — **Állatvásár:** Szombathely. — **Ló- és kirakodóvásár:** Eger. **Kirakodóvásár:** Dunapataj, Hatvan.

Október 3-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Eger, Ivánegerszeg (sertésvásár bizonytalan), Kaposvár (sertésvásár bizonytalan), Nyirbogdány, Sárospatak, Sárrétudvari. — **Állatvásár:** Kunhegyes, Miskolc.

Október 4-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Berettyóujfalu, Bő, Bükkösd (sertésvásár bizonytalan), Ibrány, Nagyléta, Nyirábrány, Ónod, Tiszafüred, Vásárosbéc (sertésvásár bizonytalan), Zala (sertésvásár bizonytalan). — **Állatvásár:** Celldömök, Kiskomárom, Sarkad.

Október 5-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Kötcse, Somogyjád (sertésvásár bizonytalan), Szomajom (sertésvásár bizonytalan). — **Állatvásár:** Gyöngyös. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Kirakodóvásár:** Sarkad.

Október 6-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Kisbárapáti, Mezőkovácsháza. — **Állatvásár:** Letenye. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagycsákány. — **Kirakodóvásár:** Mád.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A „Vasárnap“ f. hó 23-án megjelent számában láttam a John Deere traktor hirdetését, de azonkívül is több oldalról hallottam elismerőleg nyilatkozni róla. Mi a véleményük erről a traktorról? (F. M., Aszaló.) — **Felelet:** A szóbanforgó traktor az egész világon és Magyarországon már háboru előtt is legjobb hírnévnek örvendő Deere & Comp. amerikai ekegyár készítménye. Nálunk, sajnos, csak most jelent meg először a traktor és első szereplése a pusztajukuti traktorbemutatón volt, ahol a szakértők és a gazdák legnagyobb meglepedését vívta ki. A műegyetemi mérések szerint szíjtárcsán 38, vonóhorgon 23—23 lóerőt fejt ki. Üzemanyag fogyasztása 276.05 gramm petróleum óralóerőnként és 8 colos szántáznál 4.76 kilogramm petróleum magyar holdanként. Felszántott óránként fenti petróleum mennyiséggel 1.46 magyar holdat. A gép önsúlya 20.5 métermázsá. A traktor ára 11.200 pengő, kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebb felvilágosítással szolgál a John Deere gyártnányok egyedélárusítója: Földmívelő, Traktor és Gépkereskedelmi Rt. (Budapest, Vilmos császár-ut 61. szám).

Kérdés: Mennyit ér most az 1920. év április hónapban kölcsönzött 5000 korona? (Körmöcbánya.) — **Felelet:** A valorizációs törvénynek a kölcsönökre vonatkozó intézkedéseit részletesen ismertettük lapunk 20., 22. és 24. számában: „A valorizációs törvény magyarázata“ című cikksorozatban. Itt teljesen kimerítő felvilágosítást talál a kérdezett ügyre vonatkozóan. Egyébként, ha az illető a kölcsönösszeget értékálló dologba fektette,

akkor köteles valorizáltan visszafizetni, máskülönben azonban nem.

Kérdés: 1. Mennyit ér jelenleg ötven békebeli forint? 2. Jön-e ebben az esztendőben Amerikából szeretetadomány-hajó? (E. Gy., Felsőszilvágy.) — **Felelet:** 1. Ötven forint, azaz száz aranykorona jelenlegi értéke 116 pengő. 2. Nem tudjuk, az amerikaiak teljesen ötletszerűen és mindenkitől függetlenül intézik az ilyen szeretetadomány ügyeket.

Kérdés: 1. Hol van a „Borászati Lapok” kiadóhivatala? 2. Milyen rádiókészülékkel lehet hallgatni a budapesti rádióleadó-állomást Erdősokonyán? (Ifj. K. I., Erdősokonya.) — **Felelet:** 1. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám alatt. 2. Erős detektoros készülékkel már jól veheti a budapesti állomás leadását, de jobb, ha egylámpás készüléket szerez be, mert azzal egy közel levő külföldi állomást is hallgathat. Rádiókészüléket olcsón vásárolhat reánk való hivatkozással: Mester rádióházban, Budapest, IX., Mester-utca 9.

Kérdés: 1. Fiam külön él tőlem, vagyontalan. Kihágást követett el és megbüntették; a bírságot nem tudja megfizetni, behajthatják-e rajtam? 2. Személyszállító motorcsónakra akarok engedélyt kérni, hová forduljak? (B. M., Mohács.) — **Felelet:** 1. Igen. 2. Ha megvan a szükséges előképzettsége, — motorvezetői vizsgája — úgy kérvényével forduljon a város polgármesteri hivatalához.

Kérdés: Községünkben több tüzelőkémény nélküli ház van. A főszolgabíró ur most elrendelte, hogy e házak tulajdonosai záros határidőn belül kéményt építsenek. Jogos-e a rendelet? (B. Gy. községi bíró, Becsehely.) — **Felelet:** Igen, jogos.

Kérdés: 1. Kötelező-e a tüzelő levontegyakorlatra járni? 2. Igaz-e, hogy kristálydetektoros készülék a 150 kilométernél távolabb eső leadóállomást nem tudja hallgatni? 3. Milyen fegyvert lehet engedély nélkül vásárolni? 4. Hol kaphatok képes fegyverárjegyzéket? (Ifj. M. Zs., Nemeskiszfalud.) — **Felelet:** 1. Igen. 2. Határozottan állítani nem lehet, mert függ a detektor erősségétől, a kristálytól és az antennától. Mindenesetre lámpás készülékkel 150 kilométernél nagyobb távolságban is hallgathat. 3. Fegyvert csak engedéllyel lehet vásárolni. Hatmilliméteres kaliberű flóbert pisztolyt azonban engedély nélkül is vehet. Ilyen pisztolyt kap bármelyik vaskereskedésben. 4. Mravkó József utóda Gyurusz György-cégnél (Budapest, V., Károly-körut 22. szám).

Kérdés: 1. Apámék még békében elosztották egymás között az örökölt szülői ingóságot, kivéve a borgazdasághoz szükséges felszereléseket. Most, 15 év után, az egyik nagybátyám az el nem osztott borgazdasági felszerelések miatt pert akar indítani, lesz-e a pernek sikere? 2. Hány év alatt évül el az ügy? 3. Hány méterre szabad a szomszéd eresztől fából készült kifutós sertésolat építeni? (B. K., Balatonberény.) — **Felelet:** 1. A per eredményességére vonatkozóan jóslásba nem bocsátkozhatunk, annál is inkább, mivel nem ismerjük a pontos tényállást. 2. Általában 32 év alatt. 3. Attól függ, hogy hol épít a telkén? Egyébként vármegyei szabályrendelet értelmében minden építkezést be kell jelenteni a községi előljárásnál. A bejelentés után bizottság szemléli meg a helyet és ilyenkor az érdekelt feleket is meghívják a szemlére. A szemle után a járási főszolgabíró határoz az engedély kiadására ügyében.

Kérdés: 1. Mi az eltérés az Eszterházy 11. és 18. számú nemesített buza között? 2. Rétem két végén dombos, közepén mélyebb és itt egész tél folyamán bokáig érő víz áll. Mikor megfelelő műtrágyázni, most a sarju elhordása után? (F. J., Markotabödöge.) — **Felelet:** 1. Az Eszterházy-típusok közelebbi leírása nincs kezünkben. Ajánljuk, hogy írja meg az Eszterházy-herceg növénynevelő telepének (Eszterházára), hogy milyen talajon termel búzát és milyen tulajdonságokra helyez legfőbb súlyt (koraérés, szárerősség). Erre onnan majd ajánlanak legmegfelelőbb típust. 2. Kétségkívül akkor kell a rétet műtrágyázni, mikor nagyobb vízállás nem fenyegeti. Így a sarju lekasználása vagy az apanyasza lekasználása után azonnal.

Kérdés: Baromfiállományomat egyidő óta igen ellepték a poloskák. Már mindenfelé próbálkoztunk, lugoztunk, forró vízzel irtottunk, kéneztünk, de eddig semmi eredmény. Az épület egészen új. Mivel lehet a poloskát kiirtani? (M. G., Alsórajk.) — **Felelet:** A tyukpoloskától csak úgy szabadul meg, ha az őt belső falát bevakoztatja, hogy repedés ne maradjon, hova a férgek meghuzódnak. Az irtásának pedig az a feltétele, hogy az őt elzárható-e légmentesen. Ha igen, égessünk el benne az óltér fogat minden köbméterére 50—60 gramm ként (mint a hordók és poloskás lakások tisztításánál szokásos). A lugokkal és fertőtlenítő folyadékokkal való mosás nem sokat ér, mert ezek a poloskák tanyáihoz, a repedések mélyébe nem hatolnak be.

Kérdés: 1. Mivel lehet megóvni a molyosodástól az üres méhlépet? 2. Mit kell tenni a molyos léppel? 3. Elvégezhető-e magánúton a polgári iskola, minden tanító nélkül, csupán könyvekből való tanulással? 4. Hol tehet ilyen tankönyvet szerezni? (N. J., Csanádapáca.) — **Felelet:** 1. A tartaléklépeket a moly elleni megóvás céljából jól záródó ládába, szekrénybe kell tenni s kéthetenként megkéneztetni, úgy mint a boroshordókat szokták. 2. A már molyos lépekről a méheket új lépekre kell áttelepíteni, a régieket beolvasztani és a kiürített kaptárt forró luggal kell kimosni, majd alaposan kikéneztetni. 3. Nehezen, de elvégezhető. 4. Legcélszerűbb azon iskola könyveiből tanulni, amelyek iskolában vizsgáznai óhajt. Kapható összefoglaló tankönyv, de az összefoglaló könyv anyagának megmagyarázásához tanítóra van szükség.

Kérdés: Yorkshire sertéseket akarok tenyészteni, hol kaphatok jó tenyészmagot? (Olvasó, Gyula.) — **Felelet:** Kitűnő yorkshire anyaga van Ráth József földbirtokosnak Kunágotán. Forduljon öhozzá.

Kérdés: 1. Egy hordó fukszinós borom van, szeretném a bort megfehériteni, de úgy, hogy meg ne romoljék, mit tegyek vele? 2. Konvertált jelzalogyorsjeggyem van, ér-e még valamit? (P. J., Gyöngyös.) — **Felelet:** 1. A borba szintelenítés céljából hektónként 5—30 deka fa- vagy csontszinport keverünk, mely utóbbi a szinanyagokkal leülleszik és felette a bor szintelen marad. Tulsok szénpor az izanyagokból is visz magával, azért előbb jó lesz kicsiben kipróbálni, hogy csak a szintelenítéshez okvetlenül szükséges mennyiséget tegyük a nagyobb bormennyiséghez. 2. Várjon vele, lehet, hogy átértékelik.

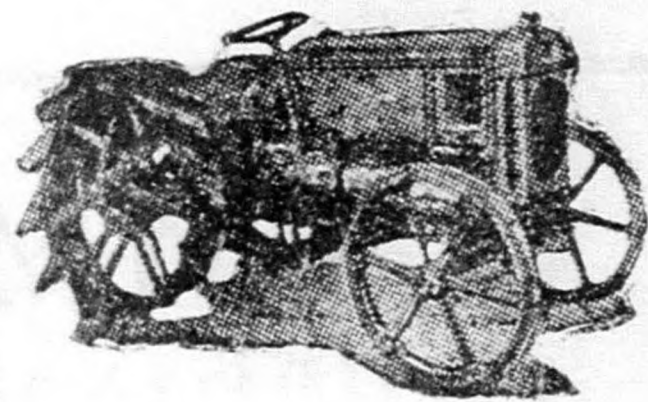
Kérdés: Mit tegyek a lugaszőlővel télen, hogy meg ne fagyjon? (V. J., Osongrád.) — **Felelet:** A lugas csak olyan fedési munkát igényel, mint a sorszőlő. Télen nincs növényvédelmi munkája.

Idejében és legolcsóbban végzi el a szántást, ha

Austin
traktori

Ára 7904 pengő

Kedvező fizetési feltételek!

Kérje 20 sz. árlapunkat.

használ. Nagy teljesítményű, keveset fogyaszt, üzembiztos, egyszerű kezelésű és mivel jó anyagból van gyártva, hosszú élettartamu.

SATURNUS R.-T., Budapest, VI., Teréz-körut 40.

Kérdés: 1. Van-e felvétel a vāmörsegnél és folyamörsegnél? 2. Hol vesznek fel villamoskalauzokat? 3. Mennyi fizetést kap egy folyamör? (T. F., Zalavár.) — **Felelet:** 1. Igen, a vāmörseghöz való felvétel végett tessék a vāmörfőparancsnoksághoz fordulni (Budapest, V., Aréna-ut és Lehel-utca sarok, vāmör-laktanya). A folyamöröket Budapesten, a II., Laktanya-utca 33. szám alatt levő laktanyában toborozzák. 2. Villamoskalauz-felvétel végett a Beszkárt igazgatóságának személyi osztályához forduljon (Budapest, VII., Akácfa-utca 15.). 3. Próbaszolgálat tartama alatt havonta 14 pengő, utána 39 pengő zsoldot kap.

Kérdés: Hugom hadiözeveg, eddig pontosan kapta a nyugdíját, most a szeptemberi járuléka elmaradt, mit tegyen? (Előfizető, Keszű.) — **Felelet:** Sürgősen írjon a járási népgondozó kirendeltségnek s a levélhez mellékelje a legutóbbi járulék fizetési szelvényét.

Kérdés: Lehet-e fajbaromfit kapni és hol? (Hű olvasó, Kalooca.) — **Felelet:** Nem írta meg, hogy vásárolni akar-e fajbaromfit, vagy pedig az évenként szokásos fajbaromfi-kiosztásban akar-e részesülni. Azonkívül fajbaromfi sokféle létezik; milyen fajtat akar tenyészteni? Ha ezt megírja, pontosan felelhetünk. Ha az állami akció útján akar baromfit, úgy kérvényt kell írnia a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez és azt a Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez (Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám) kell beküldenie. A feltételeket megírják. Ebben az évben azonban már valószínűleg elkésett.

Kérdés: Hol van Budapesten a Bércseplők Országos Szövetségének központja? (K. R., Abádszalók.) — **Felelet:** Ilyen nevű egyesületről nincsen tudomásunk.

Kérdés: Vagyonváltság-földet kaptam, fizetem a haszonbért, sőt most már az árát is; átírják-e nevemre a földet, mielőtt kifizetném a vételárát? (M. J., Nagyréde.) — **Felelet:** Nem, csak a vételár lefizetése után.

Kérdés: Hol kapható olyan összefoglaló tankönyv, amely a polgári iskola négy osztályának tananyagát tartalmazza? (P. K., Nagyrapada.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban, ára 12 pengő.

Kérdés: 1. Hol lehet kézi tengeridarálógépet beszerezni? 2. Mennyi az 1915. évi április 10-én kölcsönadott 995 koronának mai értéke? 3. 1915. évben a harctérről nagyobb összeget küldtem haza, azzal, hogy szüleim egyrészt kamatmentesen használják, a többit pedig takarékbba tegyék. Három év múltán, amikor hazakerültem, szüleim közölték velem, hogy a pénzt visszaadni nincs módjukban, mert időközben elhasználták. Ekkor megígérték, hogy a pénzt megadják, de a mai napig sem kaptam semmit. Közben apám meghalt és a földet végrendelet alapján elosztották. Én, mivel 1902-ben elkerültem a háztól, csak az akkori birtokállapotnak megfelelő részt kaptam. Szerintem ez nem méltányos, mert az én hazaküldött pénzből — amit nem kaptam vissza — szintén gyarapodott a birtok. Indíthatok-e pert az özeveg ellen és megnyerem-e a pert? (v. T. J., „Jobb idők.”) — **Felelet:** 1. Forduljon a következő mezőgazdasági gépgyárakhoz: Saturnus Rt. (Budapest, VI., Teréz-körut 40.), Földmivelő, Traktor és Gépkereskedelmi Rt. (VI., Vilmos-császár-ut 61.), a m. kir. Államvasutak gépgyárának vezérigynöksége (V., Vilmos császár-ut 2.), Kühne Mezőgazdasági Gépgyár Rt. (V., Vilmos császár-ut 59.), 2. Körülbelül 928 pengő. 3. A perre vonatkozóan nem bocsájtkozhatunk jóslásba. Ha a pénzt tényleg értékálló dologba fektették, úgy természetesen követelheti az összegnek valorizált értékben való visszafizetését. A levél adatai szerint jogosan perelhet.

Kérdés: 1. Hogyan lehet ötéves, terebélyes rózsafát átültetni. 2. Mivel lehet cinedényről a mézfoltot eltüntetni? (Győri előfizető.) — **Felelet:** 1. Az átültetést úgy kell eszközölni,

hogy lehetőleg kevés hajszaágyóker szakadjon el. Az ősz legalkalmassabb időszak erre. Közlebbi utmutatások csak a helyszini viszonyok mérlegelésével volnának adhatók. 2. Közönséges ecettel.

Kérdés: Hol van Budapesten az Universale életbiztosító társaság igazgatósága? (U. L., Alsódobos.) — **Felelet:** IV., Váci-utca 12. szám alatt.

Kérdés: Hogyan védekezem a káposztámat elpusztító hernyó ellen? (2737. Tibolddaróc.) — **Felelet:** A káposzta-pillangó hernyója ellen mást nem tehetünk, mint hogy májusban és augusztusban a levelekre rakott petéket és apró hernyókat agyonnyomjuk. Ezt a gyerekek is elvégezhetik.

Kérdés: 1. Feleségem italmérési engedélyt kapott, most utólag igazolnia kell magyar állampolgárságát. Milyen okmányok segítségével és hogyan szerezhetem meg az állampolgárságot? 2. Ad-e a FAKSZ kölcsönt a kapott telken épült házra, ha új épületet akarunk még melléépíteni? 3. Hadirokkant vagyok, kaphatok-e valamiféle kölcsönt a népjóléti miniszter urtól, hogy a rokkantiskolában kitanult iparomban önállósulhassak? 4. 1922-ben életbiztosítást kötöttem tíz esztendőre, a biztosítás összegét még 1924-ben kifizettem. A valorizálásra szóló igényemet bejelentettem, de a biztosító visszautasított, mit tegyek? 5. Kiszűst vitézségi éremem van, kérhetek-e érempótdíjvégkielégítést? 6. Apám házára betábláztak 800 pengő kölcsönt, most ugyanazt az én házamra is be akarják táblázni, lehetséges-e ez? 7. Egy hatvanéven felüli rokkant munkástól, aki huszonkét éven át fizette a Munkások Rokkantságának tagsági díját, az egyesület most megvonta a nyugdíját és a tagdíj további fizetését követeli. Nemfizetés esetén 20 pengő orvosi vizsgálati költséget követel. Jogos-e a követelés? 8. A vitézségi éremem igazolványát fogságban elvették, hol kaphatok másolatot? (7194. számú előfizető, Hejőcsaba.) — **Felelet:** 1. Kérvényben kell kérnie a m. kir. belügyminiszter urtól. A kérvényhez mellékelni kell a születési, erkölcsi, illetőségi, helyhatósági bizonyítványt, a szülők házassági és keresztlevelét. A kérvényre, ha szegénységi bizonyítvány alapján adja be, nem kell bélyeg, egyébként nyolc pengős bélyeg ragasztandó rá. 2. A FAKSZ csak új ház építésére ad kölcsönt. Tessék a FAKSZ ottani kirendeltségéhez fordulni. 3. Nem szokás ilyen kölcsönt adni, de próbálja meg és kérjen. 4. Perrel támadja meg. 5. Az érempótdíjak ügyét még nem rendezték. Várjon kérelmével. 6. A bank követelése jogtalan és ne engedje meg. 7. Véleményünk szerint nem. Semmiesetre se hagyja, hogy a nyugdíját megvonják. Ha nem megy másképp, adja át ügyvédnek a dolgot és perelje az egyesületet. 8. A járási népgondozó kirendeltségnél. Utolsó kérdését nem értjük, ismétlje meg.

Kérdés: 1. Kit vesznek fel a szombathelyi pilótaképző iskolába? 2. Mennyi ideig tart az iskola tanfolyama? 3. Hol kaphatok fajgalambot? (B. J., Kisgeresd.) — **Felelet:** 1. Az iskolának két tagozata van. Az egyikbe érettségizetteket, a másikba pedig négy középiskolát végzett ifjakat vesznek fel. A felvétel végett a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium V. szakosztályához kell fordulni (Budapest, I., Fő-utca 6. II. emelet 22.). A kérvényhez mellékelni kell a honossági, orvosi, iskolai, erkölcsi, születési, helyhatósági és szülői beleegyezést tanúsító bizonyítványt. 2. Két évig. A tandíj két évre 5000 pengő, ehhez járul még 1200 pengő ellátási díj. Kivételes esetben a díjakat részben vagy egészben elengedik. 3. A galambtenyésztők egyesületében (Budapest, X., Pongrác-ut, Tenyészállatvásár-telep).

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtekéletesebb gyógyszerere.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint FRIEDLER LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46.

Telefon: József 464-71.

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körut 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd amortizációs kölcsönt 7¹/₂ százalékos típusban készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre kisbirtokosok is.

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

A kreolin tűz nem édes gyötrelm

(Beküldte Bodorkos Domonkos Nagygencséről.)

2. Szórejtvény.

Y R P Isten segít

(Beküldte Polcser András Kisnardáról.)

3. Szórejtvény.

barack lekvár S

(Beküldte Kekk Jolán Hosztótól.)

4. Szórejtvény.

A fő E bánat mérleghez használják
ON a mén (y=j)

(Beküldte Szántó Balog Kálmán Kisujszállásról.)

5. Számrejtvény.

29, 5, 40, 16, 32, 5, 29,	Rádió nincs enélkül.
33, 26, 9, 39, 38, 26, 9,	Megszállott város.
15, 21, 11, 10, 25, 35,	Hagszer.
19, 2, 30, 27, 4, 24,	Hangszer.
18, 29, 14, 1, 22, 8,	Női név.
30, 13, 7, 36, 32,	Fejedelem.
12, 23, 30, 2, 37,	Illatos virág.
34, 37, 41, 43,	Kocsis dolga.
17, 31, 36, 37,	Folyó.
28, 42, 20, 2,	Fa.
1—43,	Minden magyar jókívánsága jóbarátunknak.

(Beküldte Szabó József Nyulfaluról.)

6. Szórejtvény.

Cuba v y
(a=á) Á

(Beküldte Kovács József Kaposuláról.)

7. Szórejtvény.

Lámpa Ó mecset

(Beküldte Werner Károly Kisvaszarról.)

8. Szórejtvény.

öreg öreg öreg y

(Beküldte Mentés Miklós Fertőszergényből.)

9. Versetalány.

Uri módon élek, nincsen mesterségem,
Nem magam gyűjtöm be téli eleségem,
Vagyon is én nékem számos ellenségem.
Veszélyek közt forog az egész életem.

Beküldte Tózsér József Kondórol.

10. Szórejtvény.

fém 6.50 fillér
(a=á)
(é=e)

(Beküldte Lajcsik Imre Gyöngyöshalásztól.)

11. Betű és szórejtvény.

Sz ir t

(Beküldte Ábrahám Erzsébet Tengődről.)

12. Névrejtvény.

Árpád, Olivér, Iván, Ödön, Ernő, János, Sándor, Rezső, Károly, Nándor.

Ha e nevek kezdőbetűit helyesen összerakjuk, egy nagy magyar író nevét kapjuk.

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercséről.)

13. Pontrejtvény.

S . a . a . s . g . a . c

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiről.)

15. Pontrejtvény.

P . l . t . k .

(Beküldte Gárdonyi József Lesenceistvánról.)

17. Szórejtvény.

om
(ö=o)

(Beküldte Hajdu Gyula Nyugatszenterzsébetről.)

14. Szórejtvény.

R R R R R (ö=ó)
T

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincéről.)

16. Pontrejtvény.

S . e . t . á . o . s . g

(Beküldte Antal István Csesztregből.)

18. Betűrejtvény.

Sz
Á d d d d d

(Beküldte Steinbacher Márton Miklósiból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 43-ik számban közöljük.

A 37-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Névrejtvény: **Baráthosi Balog Benedek**. 2. Versesrejtvény: **Korsó**. 3. Pontrejtvény: **Öntözd a virágokat, mert kiszáradnak**. 4. Verses számrejtvény: **Sarkantyupengés**. 5. Szórejtvény: **Rabszolgakaraván**. 6. Pontrejtvény: **Ne hidd el magad ifjuságodban**. 7. Szórejtvény: **Munka után édes a pihenés**. 8. Pontrejtvény: **Szent György-hegyen szépen érik a szőlő**. 9. Szórejtvény: **Andalog**. 10. Névrejtvény: **Máramaros**. 11. Szórejtvény: **Adjon Isten bort, buzát, békességet**. 12. Szórejtvény: **Gyeriászentelő**. 13. Szórejtvény: **Zuhatag**. 14. Szórejtvény: **A nagy világon e kívül nincsen számodra hely**. 15. Pontrejtvény: **Él magyar, áll Buda még**. 16. Betű- és szórejtvény: **Délelőtt, délután**. 17. Szórejtvény: **Lélekbuvár**.

Helyesen megfejtették: Diószegi Lajos, ifj. László Ferenc, ifj. Gombos Vince, Gombos Zsófia, Farkas Károly, özv. Keserű Jánosné, Vörös Vince, Böles István, Tóth S. András, Vincze László, Zilahy Juliska, Gachal Annuska, Simon Viktor, ifj. Nagy István, Buzás Sándor, Debrődi Mariska, Berkes Mariska, ifj. Horváth József, Török Ferenc, Horog József, Laki János, Peták Vilmos, Györbíró Kálmáné, Antal István, ifj. Fodor György, Végh Istvánné, ifj. Borics László, Turópoli Arisztid, Bedő István, ifj. Borics László, Lipták Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Antal István (Csesztreg), Turópoli Arisztid (Kalocsa), Böles István (Kecskemét), Tóth S. András (Orosháza) és özv. Keserű Jánosné (Tengőd).

A 38-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Hosszulejáratu kölcsönöket

35 éves százszázalékos kifizetés, 8-9 százalékos annuitásu (vagyis kamat és tőketörlesztés együtt), továbbá 35 éves 93 százalékos kifizetésű, 8-3 annuitásu **amortizációs dollárkölcsönöket**, konverzióval is, stornodij nélkül, folyósított költséggel nélkül — ingatlanokra

Mezőgazdasági Hitelforgalmi Vállalat

Budapest, V., Lipót-körut 10 (Tulajdonosok: Okányi és Irmeler okleveles gazdák)
Kölcsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles kataszteri birtokiv és hiteles telek-könyvi kivonat. Ezenfelül tanácsot adnak mindenféle gazdasági vonatkozásu ügyben.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(19. folytatás.)

Vérben forgó szemei állati kegyetlenséggel meredtek az acélmarkok szorítása alatt hánykolódó Tomra, aki már-már segítségért akart kiáltani, amikor a bandita-külsejü ember a régi, ismert hangon megszólalt:

— Tom fiam, képes lennél ledurrantani? — s felkacagott.

Tom hüledezve meredt rá. Az acélmarkok szorítása enyhült. A „bandita“ leheveredett melléje.

— Ön... Ön az? — dadogta Tom s megdörzsölte a szemét, mint aki nehéz álomból ébredt fel.

— Tetőtől talpig én magam vagyok! — nevetett Haig. — Mit gondolsz fiu, ebben a maskarában, ezzel az istentelen pofával csak szívesen fogadnak ott lenni a völgyben?! Ne csodálkozz, Tom — tette utána, látva, hogy a fiu még mindig hitetlenkedve bámul rája, — ez már az én mesterségem, hogy ilyeneket csináljak... Hidd el, hogy én vagyok az, akivel idáig csavarogtál... Szükségem volt erre a kis öltözködésre, mert bálba készülök, a bálra pedig — azt mondom — öltözzék ki az ember. Kicsiptem magam, mi? Most már táncolhatok, ha megkezdődik a tánc... .

— Mit akar csinálni? — kérdezte egészen megzavarodva Tom Brett.

— Elmegyek közéjük, — felelte Haig s fejét megbiccentette a völgy felé. — Remélem, hogyha meglátják förtelmes külsőmet, ölelő karokkal fogadnak majd... Egészen közénk való fickó vagyok így, nem gondold?

Tom a szívére tette a kezét és bevallotta, hogy soha életében nem látott „gazfickóbb pofát“, mint ő.

— Hizelegsz? Köszönöm, ez jól esik! Most pedig szedd a lábad a nyakad közé és siess vissza a gépmadarhoz. Magyarázd el Mr. Zentaynak, hogy merre van a gazfickók tanjája, azután — ha szárnyra tudtok kapni — siessetek utánunk.

— És ön?

— Mondtam már, hogy elmegyek a gazfickók közé, az erdőbe. Nem árt, ha a foglyok közelében vagyok, talán segítségükre tudok lenni, ha úgy kerül a sor. Eredj már, Tommy, ne tátsd itt a szádat! Csak arra vigyázz, meg ne lássanak a völgyből.

A derék fiu szeme megnedvesedett.

— Csakugyan elmegy? — kérdezte meghatottan. — Vigyázni fog az én Marymre?

— Efelől nyugodt lehetsz. Vigyázok Mary Mondra is, meg a milliomos leányára is.

— Engedje meg, hogy én is önnel tartsak.

— Lassabban, fiu! Elhiszem, hogy szívesen ülnél Mary szoknyája mellett, de azt akarod, hogy mind a ketten elveszünk? Eredj csak, tedd, amit mondtam!

Tom Brett elszontyolodva csüggesztette le a fejét.

— Hát nem láthatom meg Maryt? — sóhajtott olyan fanciesali ábrázattal, hogy Haig elmosolyodott.

— Az ördögbe is, ne légy már olyan türelmetlen. Elég időtök lesz még arra, hogy egymásban gyönyörködjete!

Kezet nyujtott a fiunak, aki megindult szorította meg azt, — azután megindult a völgy felé.

Tom egy darabig nézte, míg csak el nem tűnt egy kiugró sziklafok mögött, azután ő is megindult, vissza, az öreg Bobby háza felé.

Zentayt sugárzó arccal találta: az Eagle készen állott arra, hogy a magasba lendüljön. A magyar fiu arcáról azonban hamar eltűnt a mosoly, amikor egyedül látta visszatérni Tom Brettet.

Elhalványodva ragadta meg a fiu karját.

— És ő... ő hol maradt? — kérdezte dermedt szorongással.

Tom lelkesen felelt:

— Ő már megkezdte a harcot... egyelőre nem fegyverrel, hanem ravaszággal...

XIV. FEJEZET.

Galambok a vércsék karmai közt.

Wilkinson ördögi vigyorgással vezette a két leányt a napégette sziklák között. Pamela Osborne érdeklődéssel, a vadonba csöppent nagyvárosi lélek kíváncsiságával hallgatta a titkár magyarzatát a környék nevezetesebb pontjairól, Mary azonban riadtan dobogó szívvel lépdelt mellette. A fiatal leány határozottan érezte, hogy Wilkinson pokoli tervet kovácsolt s azt akarja most végrehajtani, a milliomos leánya azonban olyan derüs nyugalommal beszélgetett a titkárrel, hogy Mary egy-egy pillanatra elszégyelte magát aggodalmaskodása miatt. Lassacskán azonban egyre jobban felülkerekedett benne az az érzés, hogy valamilyen veszedelem fenyegeti őket. Kérlelni kezdte Pamelát, hogy forduljon vissza, Wilkinson azonban indulatosan közbevágott:

— Eh, ne hallgasson rá, Miss Osborne! Miss Mond félti önt, azt hiszi, hogy önt elpuhitotta Newyork és nem tudja elviselni ennek a sétának a fáradsalmait.

Pamela mosolyogva igyekezett megnyugtanni barátnőjét.

— Ej, kedves Mary, ön nem bizik az én erőmben? Nos, meg fogom mutatni, hogy épp úgy bírom a sziklákkal való kapaszkodást, mint ön.

Ó, ha Mary meg merte volna mondani, hogy miben nem bizik! Egy pillanatra már az ajkán volt a szó, hogy a veszélyre figyelmeztesse Pamelát, de valami elszorította a torkát. Csak néma könyörgő tekintettel állott barátnője előtt, az azonban megmosolyogta félelmét.

Wilkinson pedig egyre félelmetesebb vidékre csalta a milliomos leányát. Mély és szűk katlanban jártak, ahol hatalmas oszlopokként meredtek a magasba a barna sziklafalak. Csuf és barátságatlan hely volt ez, Pamela is megborzongott, amikor az eget csaknem elzárták a feje fölött az egymásba tornyosuló sziklatömegek.

— Forduljunk vissza! — esedezett Mary és megragadta barátnője karját.

Pamela ingadozott. Ebben a pillanatban azonban Wilkinson elnevette magát.

(Folytatjuk.)

Tömlők

kerti locsolásra,
— tűzoltásra —
és minden más célra
garantált legjobb
minőségben.

Vizmentes
ponyvák, zsákok,
auto-traktor
— csapágyfém —
E M E L Ő K.

Tudja azt már minden teve, olcsó husnak hig a leve.
Mi tehát csak javát adjuk, annak árát meg is szabjuk.
Duljon verseny, duljon harc, legjobb marad mindig Schvarcz.

Minden egyéb műszaki cikk ellismert szállítója a közismert szaküzlet
Schvarcz József és Társa
Budapest, Vilmos császár-út 53.

Alapítva: 1884. Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.

TRÉFÁK

Nem néznie el neki...

— Apa, a Jancsi azt mondta, hogy az ő apja játszva földhöz vágna téged.

— No, és te elnézted neki?

— Nem, hanem azt mondtam, hogy — szeretném látni.

(Beküldte ifj. Oborni Dénes Cserháthalápról.)

Szórakozottság.

A vőlegény a szertartás után megköszöni az anyakönyvvezető fáradságát:

— Nagyon köszönöm, hogy összeadott bennünket.

— Szívesen, máskor is! — feleli a szórakozott anyakönyvvezető.

(Beküldte Bene Lajos Mattyról.)

Ajándék más nevében.

Pörben van egymással Löwy és Rosenzweig. Löwy mondja az ügyvédjének:

— Egy nagyszerű gondolatom támadt. Küldök a bírónak két hizott libát, akkor bizonyosan megnyerjük a pört.

— Hova gondol? — szól megriadva az ügyvéd. — Hiszen a bírónak nem szabad ajándékot elfogadni. Így annál biztosabban elvesztjük a pört.

— Akkor, hát nem küldök, — válaszolja Löwy.

Megvirrad a tárgyalás napja és Löwy megnyeri a pört. Az ügyvéd meg is mondja neki:

— Lám, milyen jó volt el nem küldeni a libákat.

— Pedig elküldtem a libákat, — nevetett Löwy — csak hogy a Rosenzweig nevében.

(Beküldte Kampis Géza Halászból.)

Ami szörnyűség.

— De kár, hogy esik az eső! S a feleségem elment.

— No, hiszen bizonyára bement valami üzletbe.

— Hiszen éppen ez a szörnyűség, amitől félek.

(Beküldte Kálmán János Hajduszoboszlóról.)

Jogos kérdés.

— Főnök ur, kérem, holnapra szabadságot kérnék.

— Mi végből?

— Nem valami nagy dolog, főnök ur, de holnap lesz az esküvőm és szeretnék jelen lenni.

(Beküldte ifj. Nyitrai János és Juliska Jászapatiból.)

Az nem biztos.

— Feri! Mit szólsz hozzá, a Laci kapott attól a nőtől egy levelet, akiről mesélte, hogy a vonaton ismerkedett meg vele. Mutatta is... De nem lehet valami buta, mert igazán — nagyon szép írása van.

— No, az nem biztos. Neked is — szép írásod van.

(Beküldte Molnár István Nagypallról.)

A cigány, meg a zsák.

Hatalmas vihar dühöng a határban, de a cigány éppen ezt az időt találja alkalmasnak. hagymalopásra. Elindul a közeli hagymadűlőhöz, de alig hajol le a legelső hagymáért, máris nyakon csípi a csősz.

— Mi lesz itt, cigány? — kérdi a csősz.

— Bocsánatot kérek, csősz uram, megkapaszkodtam ebbe a hagymába, hogy el ne vigyen a fergeteg.

— Hát a zsák mirevaló?

— Az ám, a fene egye meg, csak az ne vóna!

(Beküldte ifj. Bodri István Szekszárdról.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 24-én.)

Gabonatözsde. Szeptember hó 24-én, hétfőn, a zsidóünnep miatt szünet volt a gabonatözsden.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért, száz kilogrammonként, minőség szerint: Bab, fehér 62—67, bab, fűrj 67—72, baltacimmag 54—58, biborheremag 75—80, borsó őszi 40—42, borsó, Viktória 42—50, bükköny, tavaszi 36—38, csillagfürtmag, új áru 24—26, fehérhere, új áru 185—200, kendermag 46—54, köles, fehér 36—40, köles, vörös 29—31, lenmag 45—50, lóbab 35—36, léheremag arankatartalom és minőség szerint 190—215, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 170—185, mák, étkezési célokra 110—115, mustár 48—52, nyulszapukamag 170—190, szöszösbükkönymag 47—52 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—60, duplanullás finom tészta-liszt 43—50, nullás 43—49, kettős főzöliszt 42—46, négyes kenyérliszt 40—45, hatos 36—40 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 23.50, borsóhéj 26, borsókorpa 26, buzakonkoly 21.50, buzakorpa 20.75, buzatakarmányliszt 25, círok, a feladóállomáson 22, gabonamoslék szárítva 29, konkolydara 22, köleshéj darálva 14, lenmagpogácsa 32, napraforgópogácsa 30.50, repcepogácsa 27, répaszelet, szárított 19.50, rozskonkoly 21.50, rozskorpa 21, rozstakarmányliszt 24.50, szójababpogácsaliszt 36, tökmagpogácsa 33 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, 6 11.50—18, réti széna, másodrendű, 6 11—15, réti széna, harmadrendű, csomógolásra 7—10, muharszéna 17.50—18, lucernaszéna és muharkeverék 20, sarjuszéna 15—16.50, alomszalma, elsőrendű 5—5.20, másodrendű 4.50—4.80 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagyban árak: Rózsaburgonya, őszi 12.25—13, rózsaburgonya, nyári 13.50—15, Krüger-burgonya 9.50—10, Ella-burgonya 11 pengő métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós, elsőrendű 1.40—1.60, kivételesen 1.64, másodrendű 1.20—1.36, élő bárány 0.80 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.90—0.94, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.92—1, 1½—2 éves üszök 0.92—1, 1½—2 éves tinók 0.88—0.92, fiatal friss fejőstehén 1.28—1.36 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: Csikó 15—70, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 300—630, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 230—400, számár 35, öszvér 135, alárendelt minőségű lovak 15—230, vágólovak 15—180 pengő darabonként.

Gyapju. Szeptember hó 18-án vette kezdetét a londoni gyapjuaukción, amely irányítólag szokott hatni az európai gyapju piacokra. Az aukción első napján a finomabb minőségeknél 10 százalék áresés volt tapasztalható. A belföldi piacot további üzlettelenség jellemzi, az árak az elmúlt hetiek körül mozogtak.

Nyersbőr. Marhabőr (magyar) 1.65—1.74, marhabőr (tarka) 1.74—1.84, borjubőr (hosszu lábbal) 2.90—3, juhbőr 1.20 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—600, rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 200—330, fartő, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 160—300, gulyásnak való 80—200 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 320—440, sütnivaló 180—340, pörköltnek való 140—240 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús. Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 140—220, pörköltnek való 120—180 fillér kilogrammonként.

Elsőrendű bonyhádi tájfajta
vörös vagy zsemletarka

friss borjas vagy két-három hét alatt leellő teheneket,
valamint **fehér vagy tarka hizlásra beállítani való, vagy jármos ökröket**
szállítunk 8 százalékos évi kamattal mellett

egy évi hitelre

Az átvételnél a szállítási díjon kívül sem kamatot, sem más költséget fizetni nem kell, sőt évközben a tőke törlesztése sem kötelező.

FARM MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET Budapest, VIII.,
Rákóczi-ut 57b.

ként. — *Sertésus:* Friss karaj 300—400, friss comb, tarja, lapocka 260—320, friss oldalas 220—280, kocsonyának való 100—160, vese velővel 200—280, füstölt karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—420, olvasztani való szalonna 240—270, sózott kenyérszalonna 260—300, füstölt 260—300, hárj 260—310, zsíros tepertő 200—320, helybeli sertészsír 276—300 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 300—500, csirke 140—350, ruca 250—1000, lud 500—1800, pulyka 300—600 fillér darabonként. — *Leölt állatok:* Tyuk 240—280, csirke 260—450, hizott ruca 240—300, sovány 220—240, hizott lud 240—300, sovány 220—240, ludmáj 400—1200, ludzsír és hárj 300—450, ludaprólék 150—200 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 14—15, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bórben darabonként 300—700, fogoly darabja 120—260 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Ponty 230—340, kárász 120—200, compó 200—220, apró kevert hal 160—180 fillér kilogrammonként. — *Rák.* Folyami rák 16—40 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—44, lefölözött 16—22, joghurt 100—170, tejszín 300—400, tejfől 180—240, centrifugált teavaj tömbben 600—660, 10 dk.-os csomagolásban 640—760, főzővaj 480—560, szédett vidéki vaj 450—550, juhvaj 500, tehénturó 100—120, sovány tehénturó 60—90, juhturó 300—380, kevertturó 200—300, hazai ementáli sajt 480—560, hazai trappista 300—400 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 80—120, hántolt egész borsó 100—160, feles 80—140, fehér, aprószemű bab 56—90, nagyszemű 64—100, színes 60—96, finom árpakása 90—100, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 5—20, petrepszem zöldjével, csomója 4—20, zeller, újdonság, zöldjével darabja 4—12, kalarábé zöldjével, darabja 4—10, hazai karfiol kilogrammja 60—220, makói vöröshagyma 24—28, közönséges vöröshagyma 20—25, fokhagyma 40—80, cékla 20—36, fejeskáposzta 20—36, kelkáposzta 30—60, vöröskáposzta 35—60, fejessaláta darabja 8—20, torma kilogrammja 60—220, rózsaburgonya 16—20, közönséges 11—18, kifli 30—40, tömör csiperkegomba 300—600, fekete retek 20—40, hónapos retek csomója 10—16, savanyítani való ugorka 40—100, salátának való

14—40, kovászos 60—100, apró, hegyes zöldpaprika, darabja 1—2, tölteni való 2—3, zöldpaprika kilogrammja 14—44, főzőtök 12—26, gyalult 30—44, paradicsom, érett 12—30, zöldbab 50—100, zöld vajbab 70—120, kifejtett zöldbab 100—180, hüvelyes zöldborsó 120—240, zöld tengeri cső darabonként 5—16, sóska 30—50, tisztított paraj 40—75 fillér kilogrammonként, főzött paradicsom literje 80—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 50—120, közönséges 20—70, nemes fajkörte 50—140, közönséges 30—60, befőzni való körte 40—80, berzencei szilva 18—50, vörös, nem magvaváló 10—30, szilvaiz 144—200, gyümölcsiz 140—320, ringló, nemes 50—100, közönséges 30—50, őszibarack, magvaváló 40—240, nem magvaváló 40—200, befőzni való őszibarack 40—160, görög fajdinnye 14—20, közönséges görög dinnye 10—12, sárga fajdinnye 24—40, közönséges sárgadinnye 14—20, csemegezőlő 80—120, kevert fajú szőlő 50—80, közönséges szőlő 40—50, dióbél 400—540, héjazott mogyoró 320—400, héjazott mandula 640—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 550—640, félédes, gulyás 400—540, rózsapaprika 320—440, erős 220—300, kereskedelmi 180—200, kék mák 100, közönséges mák 100, pergetett méz 200—250, házi sziniszappan 140—180, közönséges háziszappan 96—128 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az óborárak a következők: 10—12 fokos kistermelőktől származó borokért Malligand- és hektoliterfokokként 3.60—4.50 pengőt, magasfoku urasági tételekért 4.50—5 pengőt fizetnek a termelőállomáson. Eladásra került még néhány tétel urasági must, illetve bor, seprővel körülbelül 40 pengős árban.

Szesz és szeszestitalok. Gyümölcsipalinkafélékben a kereslet élénkebb és törköly 4.90—5.10, szilvórium új 5.40—5.60, seprőpálinka 4.50—4.80, borpárlat 5.80—6.20 pengőig kelt el 10.000 literfokokként a termelőállomáson és még 2 százalék forgalmi adó.

Fapiac. Tüzifában áremelkedést vártak, amely azonban a kielégítő kínálat folytán nem következett be. Belföldi száraz bükkhasáb 230—255 pengő vagononként a feladóállomáson. Keményfában még nem indult meg az üzlet, az irányzat nem egységes.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára. Szeptember hó 24-én, hétfőn, a zsidóünnep miatt szünetelt az értéktőzsde.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.
KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

Patkány-, egerirtó

„RATINOL“

sváb, ruszní-, csótány-irtószer,

biztos hatású irtószer, gyökeresen irt. Más állatra emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest
VII., Murányi-utca 36. szám.

RUHÁZATI
SZÜKSÉGLETÉT

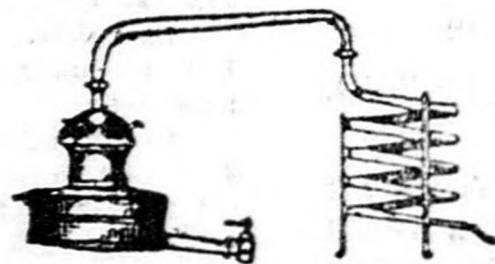
legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezetekben
szerezheti be!

Tartalékpénzek legelőnyösebben mint
áruegység v. központnál
folyószámla-**HANGYA** gyűmölcsöz-
betétek a tethek!

MÁTHÉ ANDRÁS

vörösrézüzem gyára. Újpest, Károly-u. 17.

Legmodernebb pálinkafőző készülékek rak-
tára. Telefon: Újpest 28. szám. Nyugatitól
B. villamossal.

Kérjen árajánlatot.

**Ekek, ekealkatrészek,
boronák, kapálókák, fűkaszálók**

marokrakó és kévekötdő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskaavágók, répaavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhető be legjutányosabban.

A „Baromfitömő készülék“ -kel

egy perc alatt tömhet mindenféle
tengerivel és a fulladás ki van
zárva. 20 liba tömésénél 90 óra
időt nyer. Kényelmes tömés, Nincs
főlfázás, derékfájás és kézkisebe-
zés. Olcsó! Ha egy libát ment
meg a fulladástól, az ára megtérült

Kérje. árjegyzéket.

Cim

Kugler Sándor,
Makó.

Szakorvosi

-rendelő vér- és nemi-
betegek részére. Ezüst
salvarsan-oltás
Rendelés egész nap.

VII. Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókkussal szemben.)

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakkancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb naplárakon szerezhető be a

„HANGYA“ ruházati és diszműáruosztályánál.

A világot 33 év óta uraló eredeti angol **THE CHAMPION**

kerékpárokat és
Cantral Bobbin sü-
lyesziós varrógépe-
ket havi 20—24 P
részletre, kerékpár
alkatrészeket, lámpa,
nyereg, lánc, pedálo-
kat nagybani gyári
áron szállítunk. — Külső gumi 6.50 pengőtől, belső
gumi 2.10 P-től. **LÁNG JAKAB és FIA kerékpár-
nagykereskedők, Budapest, József-körút 41.**
1000 képes árjegyzék ingyen.